

№ 1 (25)

საქართველოს მემორიალი

გ. ი. ლენინი

ოქტომბრის გამარჯვების ორგანიზატორი, დაჩაგრულ კლასის და მთელი
მსოფლიოს მზრუნველ ხალხთა უდიდესი მასწავლებელი

ფოტოგრაფიკა

ენგერწმინდების აღმოჩენა შესაძლებელი გახდა, რომ არა მარტო ცალკე მცურავები შეუძლიათ დიდხანს ისუნთქონ და იმუშაონ წყალქვეშ. მინერის კონსტრუქცია შესდგება გრძელი, გლასტურით მთლისაგან, რომლის ბოლოში სამყოფი ადგილია, სადაც მთელს ოჯახს შეუძლია მოთავსდეს და ზღვის ფსკერზე იმოგზაუროს. ჯერჯერობით ასეთ ზღვის ქვეშ მოგზაურობას აწარმოებენ არა მდიდარი ადამიანები თა-ვიანთი სიამოვნებისათვის,

არამედ შეეძინებინა ზღვის ქვეშეთის ცხოვრება და მცენარეთა შესაწავლად. ჩიკაგოს მუზეუმის დედალებით ბრენისმეტყველმა ედლიამსონმა საგანგებო გეს-ტედიკა მოაწყო და მინერის მოლია ფაზა-დან გადაიღო ზღვის ცხოველების თავისებური ცხოვრება და მოძრაობა. ამას გარდა მცურავებს მოატრინა კო-ლეზის შტოები და ჩიკაგოს მუზეუმში გაგზავნა. მცურავის ცოლი და პატარა ბავშვი მონაწილეობას იღებდნენ ამ ექსპედიციაში, რაც იმის მანერებელია, რომ მინერის კონსტრუქცია ტექნიკურად საიმედო და მზიერებულია. ედლიამ ონი-მერე წარმოებულმა გამოკვლევამ დიდად გააღმართა ჩვენი ცო-ნა ტროპიკუ-რე ზღვის თავისებური ფლორისა და ფაუნის შესახებ, რის მოწმობას ჩვე-მერე გამოკვლეული ზღვის ფსკერზე გადაღებული სურათები წარმოადგენს.

ტელეფონის ქარხანა „კრასნაია ზარია“. ამ ქარხანა ზარიაში ზი სწრაფი მუშაობა სწარმოებს სატელეფონო სადგურების გასაუმჯობესებლად. აქ მზადდება შენაკრებულ ნაწილები, რაც წინა უდრთვითაა შეიქმნილი. ეს ნაწილები ავტო-ტორად ამოწმებს თავისი მსგელო-ბისა და რეკლამირებისას ახლეს ყოველ ტელეფონის მიმართულებას სა-ტელეფონო სადგურებზე. ეს მოწყობილობა შეტად რთულია, მაგრამ ზედმა საბჭოთა ოსტატებმა დაძლიეს შედეგის გამოყვანილ მანქანას და კიდევ გაუმჯობესეს ზოგიერთი გამოგონებაში. სურათზე: ავტომატურ სადგურისცდა, შემოწმება და მონიტორი.

ოჯახის ფინანს-კომპიუტერის გაუმჯობესება. „ზნაშია ტრუდა“-ს ტენიქსა ასობადა გარდასია გამოგნა ახალი ნათესი სათბობი მანქანა, რომელიც იმართება სამხარეულოში და კედლის ღუმელში. სათბობი 7 სული წყალი რკვეა თრთქლად და აბრუნებს ტურბინას. წყალში შერეუ ნათი მტრად იტყვევს და ტურბინა ტრიალის გამო ენთება. მანქანა უფრო იოლი, გეომომიერი და ადვილი სახმარებელია, ვიდრე „პრომისი“. იწვება სამი ლიტრი ნათი 12 საათში. ამ მანქანით დიდ დაინტერესებულ არიან ბაქოს, გროზის და ამირ-კავკასიის რაიონე სურათზე: ამა. გროზის ახალი ტურბინა-სათბობი მანქანა.

ფ რ მ შ ა

ლენინიზმის აქვსი წალი ულენისოდ.

(1924 წ. 21 იანვარი 1930 წ.)

სოციალიზმი ანდა უკვე აღარ არის შორეული მიზანის საძებრად, ჩვენ სოციალიზმი ყოველდღიურ ცხოვრებაში გავატარებთ (ლენინი).

აქვსი წელიწადი გვიღებდა მას შემდეგ, რაც დაუკარგვეთ კომუნისტების უდიდესი მასშტაბის პროლეტარული რევოლუციის ბედი — გარი აზნაბაგი ლენინი. იგი აღარ არის არის, მაგრამ ჩვენ ვატარებთ ცხოვრებში დაუკარგველი საკმის დ მიგან დატოვებას. ჩვენი ყოველდღიური მიზანია ლენინის მემკვიდრეობის წარმოება იმ საბჭოთა მშენებელ-გლეხური რესპუბლიკის სოციალისტური მშენებლობისა, რომელიც დღეს ყვე-

ლას მიერ აღიარებულია შიგლი მსოფლიოს პროლეტარების სოციალისტურ სამშობლოდ, სამშობლოდ ძირითადი კაპიტალიზმის და მტაცებელი იმპერიალიზმის მიერ დაბეჩავებული მშრომელი კაცობრიობისა.

სოციალისტური მშენებლობისათვის საჭიროა მოღონებით მშრომელთა მსახერს უდიდესი და თავგამოდებული, შემოქმედებითი მუშაობა. ეს მსახერ სოციალისტური მშენებლობის შემოქმედებითი კლასობრივი მუშაობის სარბიელზე ძლიერებისაა „ოკრებერმა“ გამოიყვანა. ამრიგად, ჩვენ გვაქვს საფუძველი სოციალისტური მშენებლობის სამი ძირითადი ღონისძიების საფუძველს ცხოვრებაში გასატარებლად. ეს არის: კვების ინდუსტრიალიზაცია, მთელი გლეხური

მეურნეობის სოციალისტურადგარდაქმნა (რეკონსტრუქცია) და კულტურული რევოლუცია. ამ სწორედ ეს სამი, ერთმანეთთან მჭიდროდ დაკავშირებული გზა წარმოადგენს ილიის სამ ძირითად აღთქმას, რომლებსაც მუშათა კლასი და მშრომელი გლეხობა ატარებს ცხოვრებაში დღეს, პროლეტარიატის რკინისგზად, დიქტატურის დროს და ლენინური საკმარისი კომპარტიის (ბ) მეშვეობით ხელმძღვანელობით.

იმის წინადადებით დღიური რესტრუქცია ჩამოყალიბებულია არ მარტო თავისი კულტურულ-ეკონომიური განვითარებით, არამედ იგი იყო ხანგრძლივ კოლონიალური ბასათის ქვეყანა. ბინადიდან უცხოეთის კაპიტალის უდიდესი წარმო-

ბრძოლაში იყო მრავალჯერადი, განსაკუთრებით საბჭოთა მრევლების საცემში, მათ რიცხვში ნავთის, ქვანახშირის, ტყის გზის და სხვა საცემში, რკინიგზის რელიეფული ყოველივე ახსნა ბოლო მართლა. ჩვენ უკვე ბევრი რაბის მიწვევა შევქმნილ ტექნიკურ-კაბინურად და კულტურულად ჩამოყალიბდა, ინჟინერ-სპეციალისტებით და კაპიტალისტურ ქვეყნებში გაემგზავნა, სოციალისტის წარმატებით შემგებულ ქვეყნის ყველა უბნში სიმდიდრით დაწვრილ საცემში, და წარმატებით გაემგზავნა სოციალურად, მიუხედავად იმ შემთხვევისა, რომელიც, რომელიც ინჟინერ-სპეციალისტები და კაპიტალისტები არიან გამსჯალადი საბჭოთა პირული მრევლ-სპეციალისტების მიერ. ზოგიერთ ქვეყნის რეჟიმის ნაშთები—ნეგანები, კულაები, მღვდლები, სექტანტები და საბჭოთა კავშირის ქალაქისა და სოფლის ყველა კაპიტალისტური ელემენტები ხელს უშლიან მშრომელთა მოლონარში მასების ენტუზიაზმს მთელი სახალხო მრევრების ინდუსტრიალიზაციის, მიწათმოქმედების სოციალისტური კოლექტივიზაციის საქმეში ქალაქისა და სოფლის მშრომელთა დაჯერების ყველა ახალი ფორმებით, როგორცაა, გეშაობა ბრივადები, სოციალისტური შეჯირბება, მანქანდობა და ბიუროკრატიზმთან ბრძოლა დაუნდობლად დაუნდობლად სოციალ-თიკურების ნიადაგზე, და სხვა.

ამ გახან 1930 წლის განახლების სასოფლო-სამეურნეო განხილვა სოფლისა და ქალაქის კაპიტალისტური ელემენტები საწინააღმდეგო რეკლამითი-სოციალისტური შეტევის ერთ პირველ გადამწყვეტ რეალურად განხილვას, როგორც მთელ საბჭოთა კავშირში, ისე ჩვენს ახ. სსსრ-ის სოციალისტური და კრძოლ საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკაში. ჩვენ უკვე შევქმნილ სოციალისტურ მშენებლობისათვის გამოუღებელი და გეშაობა კლასის მეთაურებით მოამგებ მშრომელთა გლეხების დამსახურებით, დავაყალიბო ეს (კაპიტალისტური) ელემენტები და ინტეგრირ გავქმნილ გლეხების სოციალისტური სექტორი, რომ უკვე სოციალისტური მშენებლობის ვარჯიშად და გეშაობა წარსული წლისა, წარსული თვისა და წარსული კვირისა, ეს რეალური ბრძოლის ისინი და, ისინი უკვე მთავრის, ვაჟ კმითავე, ბუნებრივად დასაწყობის, მეთებ ან მესამე წლის დამლეულობის განხილვა-კოლექტივად პრესპექტივას კი არ წარმოადგენ, არამედ მათი რეალურად ხდება მიმდინარე, ამ ბევრი-ბევრი, მომავალ წელს.

საბჭოთა ხელისუფლების 12 წელიწადმა (ა. ი. 12 წლის თარიღი) უკვე უკვე გავრცელდა დიდი სოციალისტური მშენებლობის და კაპიტალისტური ელემენტების წინააღმდეგ მთავრული ბრძოლის შედეგები, ბუნებრივად მთავრული წელიწადი გავრცელებული ახალი ვარჯიშებითა და გეშაობით, რომლებიც დღეს ჩვენ შეგაკაეს ცვლილებები, რათა ისინი ბუნებრივად სოციალისტური მშენებლობის იმ უბნებს და კოლექტივურად სწრაფ ზრდას, რომელსაც საბჭოთა კავშირის მშრომელთა მთლიანობა ეწევა ქალაქისა და სოფელად.

მრევლობა, რა თქმა უნდა, წინ უსდის საბჭოთა-საქართველო განვითარებას. აქ დღეს გადამწყვეტ როლს ატარებს მრევლ ინდუსტრია და მრევლ-სპეციალისტების და მრევლობის დაჯერება და მომავალე მრევლობის საბჭოთა მრევლობის მდგომარეობა. აი რისთვის მრევლობა ჩვენ აქვთ ჩვენი ხელისუფლების კაპიტალური

დასაწყისი მრევლობა წარმოადგენს და რა შედეგები მასში შესწორებით კარგალებს მიეძღვნება. მრევლობის ზრდის გაზრდა, გარეშე იმისა, რომ გეშაობა-რეჟიმის იქნეს გამოუღებელი დიდი კაპიტალიზმში ინდუსტრიალიზაციის განვითარებისათვის, ინდუსტრიალიზაციის განვითარებისათვის, და გეშაობა კლასის როლის ზრდა, გეშაობა კლასის დიქტატურის და სოციალურ გავლების განმტკიცება, ამიტომ სოციალისტური მრევლობის განვითარებაში შეტე მნიშვნელოვან აქვს მნიშვნელოვანი ინდუსტრიალიზაციის განვითარებისათვის და ელექტროფიკაციის წარმოებას.

ასე სავსეა ამ. ლენინს საკითხი მრევლობის, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანის, ხელმძღვანელი როლის შესახებ.

ლენინის ცხედრის მისავენებინ

კომპარტია და საბჭოთა ხელისუფლება დღეს ატარებენ ცხოვრებით საბჭოთა კავშირის სწრაფ ინდუსტრიალიზაციის პოლიტიკას, აქტიურ-ბუნებრივ განვითარების უდიდეს ტემპების პოლიტიკას მრევლობაში საერთოდ და მრევრების ყველა სხვა დარგებში, რომლებიც მასთან არიან დაკავშირებული.

მრევლობის სწრაფ განვითარების ტემპი განსაკუთრებული სახისათაა არა მარტო ჩვენი მისი წინააღმდეგობით განვითარების ტემპთან შედარებით, არამედ ბოლო დღეებში მრევლობაში სწრაფ ქვეყნის ტემპებთან შედარებით.

ამაღმა საწარმოებმა, რომლებიც უკანასკნელი წლების განმავლობაში აშშ-ში, 1928-29 წელს მოგვცეს მანქანა-მოლოარე მანქანის პროდუქცია, ბოლო წელს საწარმოო ძალების სწრაფ გაზრდა დღეს შეუძლიათ მოგვცეს, თითქმის, ერთი მოლოარე მანქანა ერთი მანუის პროდუქცია. მაგალითისთვის ავიღოთ ამერიკა-კავკასიის ს. ო. ს. რესპუბლიკა. მრევლობის მთელი პროდუქცია (ნავთის გათვალისწინებით), ამერიკა-კავკასიის სახელმწიფოებისა კომისიის 1929 წლის 7 ნომბრის ცნობებით 380 მილიონ მანეთს აღწევს, ნაცვლად რეალური წინა წლის 30 მილიონ მანეთისა, ბოლო ბუნებრივ დამლეულობის (ნავთთანად) გადამამუშავების 1 მილიარდ 300 მილიონ მანეთს. მრევლობის მართავი დონდები აღწევს 120 მილიონ მანეთს (ნავთის გამოყენებით), 1925 წელს კი იგი მხოლოდ 57 მილიონ მანეთს ბოლო ბუნებრივ დამლეულობის დასაწყის მანუის 400 მილიონ მანეთად.

ამო წარმოებაში და მშენებლობაში ჩვენს წინაშე სდის თითოეული უბნების მშენებლობა და მშენებლობის განვითარების ამოცანა: ეს ამოცანა მიმდინარე წელს მრევლობის ყველა მნიშვნელოვან ამოცანას წარმოადგენს, ამასთან ერთად, გაუმჯობესებული წარმოება—ნაბიჯი სოციალიზმისაკენ.

ქვეყნის სწრაფ ინდუსტრიალიზაცია გავრცელებულია სოფლის მრევრების რიცხვ-სტრუქტურისა და კოლექტივიზაციისათვის, მისი განვითარებისათვის და, როგორც მრევლობის ისე ბიუროკრატული და ყველა სხვა სასერვისთა არა-ბუნებრივ გადამწყვეტებისათვის.

პარტიული და მთავრობის მთავრული, ღარიბი და საშუალო გლეხთა მასების ფართო კოლექტივიზაციის კერის, მიზეზდგად იმისა, რომ სოფელად მწვედგება კლასობრივ ბრძოლა, უზრუნველყოფს ნათესების ფარგლებში გავრცელებას, ამ კერისმდე გამოიწვია კოლექტივიზური მრევრ-ნობათა რიცხვის სტიქიური ზრდა, ამავე დროს კოლექტივიზური მრევრ-გზის მსგებლად და მთლიანი ხედიდან. ღენიშმა დაამტკიცა, რომ უწილი გლეხური მრევრ-ნობათა აუცილებლად გადაეცა კაპიტალიზმს.

მისი სტიქიური, ალტერნატიული მრევრების კაპიტალისტური მიწისმფლობელების დამლევა შეიძლება მხოლოდ მისი თანდათან, ხანგრძლივი გარდაქმნით ინტეგრირდეს, და-ქსატული მრევრებიდან კოლექტივი, სახელმწიფო მრევრებად. ამიტომაც აქვს მნიშვნელოვანი კომპარტიის განვითარება, როგორც ღარიბი და საშუალო გლეხური წილი მრევრების ჩასახლება სოციალისტურ მშენებლობაში.

აი, სწავთა შორის, მაგალითი ამერიკა-კავკასიის პრაქტიკიდან. 1927 წლის 7 ნოემბრის ცნობებით (ამერიკის ენკველია, უკვე უკან ჩამოყალიბდა), კოლექტივიზური მრევრებათა რიცხვი 1926 წელს შეადგინა 2.169. მდგაისარა. მათში შენახულ მრევრების რაოდენობა კი 620-დან 23.200-დგ ადამიანად. კოლექტივიზური მრევრებათა ნათესების ფართობი 1927 წელს შეადგენდა 8.000 ჰექტარს, ახლა—23.000 ჰექტარს.

ამიტომაც, საბჭოთა მრევრებისათვის, ერთად, დღესდღეობა ითარაბს კოლექტივიზური მრევრებაში აკრთამებისაკენ მიმართული მოძრაობა, რომელიც იმდენად არა იარაღი მხოლოდ მაგარიბის, ღარიბი და საშუალო გლეხების მასებს, არამედ მრევრებისთვის დარბი წილი მრევრების და ყველა მის დარგებს, მათ შორის მესაქონლეობასაც, მასობრივად ადგენს რა-კომუნალური განხი. წარმატებით სოციალისტური მშენებლობა განუყოფელია არის და-კავშირებული იმასთან, რომ მშრომელთა ფართო მასები შენებულად და ნებაყოფლობით დებულდნ მასში, მრევლობაში, მთავრ რეჟიმის ხალხი, მომუშავენი მრევრებში და მრევრებში გავრცელებული და მათთან მრევრების გეშაობა-გეშაობა, რომ სოციალიზმის საერთოდ და კრძოლ, სოციალურ ბოლოდ მრევლობა პროდუქტიული რეკლამის განვითარების დროს მრევრების განვითარების, ახლა ეს განვითარება უნდა მივიღოთ ნელის ნაბიჯით, გლეხების მრევრ კლასობრივი დიფერენციაციის გაზრდა—ღარიბებისად და მრევლობა კლასობრივად (მრევრებათა სოციალიზმში) მიხედვით განსაკუთრებულ, სა-კოლექტივი და მიმდინარე კოლექტივიზაციაში, მათ არ სწამდათ და არ სწამდათ კოლექტივიზური და სა-ბჭოთა მრევრების სწრაფი ზრდა. მაგალითად,

იგივე 1929 წლის 7 ნოემბრის (ცნობებით) ცხადია ახლა მნიშვნელობად უკან ჩამოტოვებულია ამიერ-კავკასიაში იყო 59 კოლექტიური მეურნეობა 1.475 ჰექტარი სათესი ფართობით. ამას კიდევ მივთავს 30 საბჭოთა მეურნეობა 34.500 ჰექტარი ფართობით და 46 მთავარი მანეთის საერთო დაზანებით.

კოლექტიური და საბჭოთა მეურნეობების როლი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოებაში მთელ საბჭოთა კავშირში 5 წლის განმავლობაში გ. იზრდება 8-ჯერ. ამასთან ერთად,

ლენინის ცხედრთან

ცხადია, ამგვარადვე შემცირდებოდა კულაკისა და ნაგანის სამეურნეო მნიშვნელობა. ამასთან ერთად უფრო სწრაფად დაეცემა მნიშვნელობა პროდუქციის ხალხის „ზანაფისა და მათობრივად“. ყოველგვარი სარწმუნოების და მისი ბატონობა-მონაქონი იფლავიანის, რომელიც კაპიტალისტურ კლასოლათიკის მესაზურებას. თავის თავად უნდა, სიღრმის მგრძნობის ძლიერი საწარმოო ზრდა-განვითარების და მისი სწრაფი სოციალისტური რევოლუციის წინაშე სიძულადი უსუსური აღმზად და „მშენაჯენება“ თორა სოფლის მეურნეობის „დეგრადაციის“ შესახებ. კოლექტიური მეურნეობათა მშენებლობის სწრაფი ზრდა იმის შედეგს წარმოადგენს, რომ მშრომელ გლეხობაში გაიზარდა თვითშეგნების ენაზმა, რომ მშრომელმა გლეხობამ შეიძინა, რამდენად სასარგებლოა სამეურნეო და ყოველგვარი სხვა კოლექტიუმი. ასევე წარმატებით მიღის მარცხდღის გიგანტების მოწყობისა და კონტრაქტაციის განვითარების საქმე. მაგალითად, ამიერ-კავკასიაში კონტრაქტაციის სჯანა საერთო ღირებულებამ 1928-29 წლის (1929 წლის 7 ნოემბრის ცნობებით), 26 მილიონი მანეთი მაღლია, კონტრაქტაციის შეფო ღირებულებას ტენიერ კულტურათა (ბამბა, თამბაქო), თიოქსის, 100 პროცენტს.

ჩვენთვის საჭიროა, სავაჭრო-სატრატატორი საფუძვრებისა და კოლონიების საფუძვლებზე, დღევანდელი შედეგად მთლიან კოლექტიუმი. მართა ამიერ-კავკასიაში 1929 წლის ნოემბრამდე შემოხაზილი 1000-დე ტრაქტორი და სამ მილიონამდე მანეთის სხვა სასოფლო-სამეურნეო მანქანები და იარაღები. ახლა საჭიროა მთლიანად არ ჩამოვრცედი იმ სწრაფ მოძრაობას, რომელიც სოფლად დაწვდებოდა კოლექტიურ მეურნეობებში განვითარების სასარგებლოდ, საჭიროა უზრუნველყოფი იგი მანქანური ტექნიკით, მანქანური დაზარებით და პროდუქტორიკისა და მისი პარტიის ხელშეწყობით. ხელშეწყობაში კი ავსებდებოდა, ვინაიდან მნიშვნელობის საკმარისი ნაკლებობის პირობებში მაინც საჭიროა ყველა იმ ცოცხალი და მცდელობა ინტენზივის განვითარება, რომელიც მოითხოვს.

ყოველი ამის ხელს უწყობს, მწიფე აგროკლასის ლარბი და საშუალო გლეხები და უზრუნველ მათ კოლექტიურ მეურნეობებში შესაძლებელი გახდება მუშა-საკონილი. აქ უდიდესი როლი ეკუთვნის მშრომელთა ავანგარდს, მუშათა კლასს.

ლენინი ასევე: „ასეთი კვანძიანი პროლეტარიატის როლი მდგომარეობის იმში, რომ უზღუდვადილგის ამ წრეოდ მეურნეობათა განადგურება განსაზღვრადიბულ, კოლექტიურ სათემში შრომაზე“.

მუშათა კლასი და მისი პარტია, ამატებენ რა „მეზარაჯენა“ და „მეზარაჯენა“ იდურ მერეობას; მიიღონ წინ და გახედულად აფართოვდეს სოციალისტური მშენებლობის მსოფლიო ყველა დაზნავენებულთა და დაჩაგრულთა სამშობლოში - საბჭოთა კავშირში.

„თუ არ მოიპოვება კითხვის უკონდინარობის და სინდულუ, თუ არ იქნა დაძლიებული ბიუროკრატობა, თუ მუშებმა და გლეხებმა ფართო

მონაწილეობა არ მიიღეს სახელმწიფოს მართვა-მამუკელობაში, ისე ჩვენ ვერ გადავტყობთ ვერც კვების ინტელექტუალურიკის, ვერც კოლექტიური განვითარების აღმავლობა. სწორედ ამიტომ აქვს დიდი მნიშვნელობა იმას, რომ პირველ რიგში მიღწეულ იქნეს მუშათა და გლეხთა შორის წერა-კითხვის და ფართო განვითარების საფუძვლითად გავრცელება“. ასე უდაბარებდა ლენინი ელექტორული რევოლუციის შესახებ.

კულტურული რევოლუციის — პირველ ყოვლისა არის საკითხი მანეთის, რომლებიც ოკუპირების მიერ არიან გავლენებლი და მიიწვევენ ცოდნისავე, ბუნებასა და ცხოვეთების ყველა საკითხების გაგებასავე, რაშიც მათ უნდად ფარავდეს.

უზნებდა სარწმუნოება და ბურჟუაზიული ფილოსოფია. ერთი სიტყვით, მუშებმა და მშრომელმა გლეხებმა მიიწვეს კულტურისავე, საბჭოთა კავშირის — კოლექტიური მეურნეო რევოლუციისავე გათვლებში, მათ მიუძღვნ ჩვენს ამიერ-კავკასიაში, როგორც, მაგალითად, ახერხებდნენ, სოხუმში და საქართველოში მოიპოვა მთელი კოლონიალური წარსული. თანამიმდევარი კლასობრივი პოლიტიკით ჩვენ საბოლოოდ გადავწყვიტეთ კლასობრივი საკითხი, შევქმენით უნაღდესი სასწრაფოებელი ადგილობრივი ენებზე, განვად მთელი აღმოსავლეთის რევოლუციური გზაზე დამუშავებელი თურქული აზნაი და სხვა.

საბჭოთა კლასობრივი, ლენინური/სა-კავშირო კომპარტიის (ბ) ხელშეწყობებით, ყველადიან ავთენტიკალისა და სოფლის მშრომელთაიკის, ყველასათვის, განვრცოვლად: ენის/კანის ფიგისა და სესუა-რათა ყველა ჩვენგან საბჭოთა კავშირში მეურნის და გავრცოვს კაპიტალისტურ კვანძებს, როგორც ტერიტორიკ-კონომიკის, ისე კულტურული მხრივ. შენდგომში, რაც უფრო გაიზრდება ხალხის მასების კულტურული დონე, მათი შემოქმედებით ძალა სულ უფრო მეტად და მეტად იზრდს თავს. და ლენინიზმი იქცევა სინამდვილედ. და არა მარტო ჩვენს საბჭოთა კავშირში — დედა-მამის ერთ მესამედზე.

კაპიტალისტური კლასოლათიკის ერთიანი პირობებს მივღეს მსოფლიოში, ბირბოშალი მსოფლიო კაპიტალიზმის და მისი თანამედროვე მტაცებლური საისილდის — საზნაბრი საერთაშორისო იმპერიალიზმის ღრმა უფრუნებულ წინააღმდეგობებს ყველა კვანძების მებრძოლი პროლეტარიატი და დედამიწის მრავალი ასეული მილიონი დაზნავენული ერები მიჰყავთ პროლეტარული რევოლუციის გამარჯვებისაკენ — მსოფლიო კომუნისისაკენ, ძლევაშისილი მსოფლიო ოკუპირებისაკენ“.

გავმტარავს მსოფლიო რევოლუციის და მსოფლიო კომუნისის უდიდეს შტაბს და ძლევაშისილი ბელადს — მესამე კომუნისტურ ინტერაციონალს — ლენინურ კომინტერნს.

გავმტარავს მის სახელოვან მოწინავე რაზმს — ლენინურ საკავშირო კომპარტიის (ბ), საბჭოთა დიდი სოციალისტური კვანძის — საბჭოთა კავშირის მიწებისა და ხელდას!

დაე ჩვენმა ძლევაშისილმა ლენინიზმმა, თანამიმდევრობითი კლასობრივი ხაზიდან — ძლევაშისილი მსოფლიო რევოლუციიდან — გადარბის შეურაცხებელა მტერმა, რომელმაც გმირულად გადაიჭრან სამი რევოლუციის ყოველგვარი გან-

სამგლევიოარი დემონსტრაციები ლენინის დაკრძალვის დღეს

საცდელი და გამოცდა, — დღევანდელ სოციალისტურ მშენებლობაში აღვყაროვით და უზნებლადიანის დიდი, მაგრა ჩამორჩენილი მეურნე-გლეხური საბჭოთა რევოლუციისა-კავშირის — სოციალისტური ტენიკის-საბჭოთა ყოველდღიური გრანდიოზულ შეშობას.

ექვსი წელიწადი გავიდა მის შემდეგ, რაც ჩვენმა (ფიქტურა) წავიდა ლენინიზმის შექმნოლ — დავუტყარა ამს. ლენინი, მაგრა ლენინიზმი უფრო მეტიც და მოზოდიტორია. იგი [ლენინიზმი] ხდებდა მრავალყო კავშირის რიგში მრავალი მილიონი მასების კულტურულად. მისი გამარჯვება უზრუნველყოფილია მსოფლიო მას-საბჭოთაი.

მისა ცხადია.

ოცდაერთი იანვარი

ლენინის ხსოვნას

ლენინი გიმნაზიელი

დღო ბელადო, შენი სხეული დაეცა მძლავრი, მოკვდა სხეული, საღ გონების მწვერვალი სწანდა, მაგრამ სიკვდილით შენ აზრები არა გაყავს მკვდარი და სხეულდება ანდერძები მალალ განცდათა.

შენ შეგვასწავლე გონივრული ჭერტა მყოფადის შენებრ ნაბიჯით გეწამს კომუნიზმის ჩვენ დავეწვიოთ ჩვენ სიყვარული და მუშისთვის მღერა მოგვანდევს და მათთან ბოძოლა შენგან დაგვრჩა ნახანდერძევი.

ჩრდილოეთიდან სამხრეთა ღე სევდა წავიდა, გაგრცელდა დარდი გახუ-ჩველად ეროვნებისა: როცა სიკვდილმა წაგიყვანა ყოფის ნავიდან და აშრილდეს ტრაურები დიდ დროშებისა.

და მწუხარების გაიშალა სუნთქვა ჰაერში როცა მოძებნეს დიობლუბულ ძიარებით სტოვებდი, თითქოს გეტძებუე იალმები დაბლა დაეშვენ, სევდა დიწყეს დიდ ცაცხვების ძიძიმე შტოვება,

და ააშლილ დროშებს მწუხარების პირზე აღესილს სეიდის შრიალმა მგლოვიარი. საქმე აღირსა. შენ სიყვლის დღეს, ნისლი იდგა ოვენზე ნისლის ტრაულის, ნისლის კენესი და დაკარგვისა.

შენ სიკვდილის დღეს, დაიგმინეს ქალ ქებიდან და შავ ფოთლოებით შეიმოსა ქვეყნად სოფელი შენ სიკვდილის დღეს, მუშის ცახუ სერად ეყიდა, წეიძის ცრემლებით, მიწის დარდის დამაღბობელი.

შენ სიკვდილის დღეს სხვა მგზავრების იყო წუხილი, იყო ახდრძთა მოგონება სივდაც ფარული; ერთი მხიარდით მიწა დარჩა თითქოს უხელოთ მიწა იმედი, მიწა განცდა და სიყვარული.

შენ საფლავის წუთს, თვით პლანეტა წუთით შეჩერდა შენ საფლავის წუთს, მოძრაობა ყოვლას დთვდა შორით დაიძრა მგლოვიარე შავი აბრდილი მზის ამოსვლიდან გაიშალა დასავლეთამდე.

და საფლავის წუთს მოწაფეთა ფიცმა იელვა და ჩვენც ავამალდით შენი აზრის ყოველ წვეთიდან; სიკვდილს, სი ფდილი დაუტკიოე ჭეყნად პიოველად, რადგან სიკვდილით შენი ყოვან არ შეწყვეტილა:

მოღის ცხოვრება და მშრომელი მიწის იბეებს, გავშლეთ შრომა და გაიხსნა ქვეყნის ცისარი, ყოფას ვაშენებთ; კომუნიზმის ახალ კიბეებს დლითი, დღე ვაგებთ და მივდივართ სოციალიზმისკენ.

დიდო ბელადო, შენი სხეული დაეცა მძლავრი მოკვდა სხეული, საღ გონების მწვერვალი სწანდა; მაგრამ სიკვდილით, შენი აზრები არა გეყავს მკვდარი და ცოცხლებიან, ნადიჭრალნი მალალ განცდათა.

ლენინის სამუშაო კაბინეტი

წინასწარი პატივმოხის სახლის კამერა პეტერბურგში, რომელშიაც ლენინი იჯდა 1891-96 წ.

ლენინი მოკვდა—ლენინიზმი ცოცხლობს!

ლენინი და პეტროგრადი

თორმეტი წელი შესრულდა მას შემდეგ, რაც ფინლიანდიის საზღვრით ლენინი პეტროგრადს მოუახლოვდა. მასთან იყო საიო ათეული ემიგრანტებისა, რომელთაც აპლომბიანი ვაგონით გერმანია გაჰოიარეს.

მაშინ არ იცოდა არც მატარებლის მემანქანემ და არც პეტროგრადმა, რომ სულ რამდენიმე თვის შემდეგ ლენინის ლოხუნგები, რევოლუციის გაღრმავების შესახებ, ქმენიერებას შესძოვდა და რუსეთის რევოლუციონერ პროლეტარიატის გზას სოციალისტურ მშენებლობაზე დააყენებდა.

თებერვალში მომხდარი რევოლუციისა ჯერ კიდევ კადეტების ხელში იყო. მისი მსვლელობა იდილიურად მიმდინარეობდა. „სოციალისტური“ პარტიები

მხარს უჭერდნენ დროებით მთავრობას. სოციალ-დემოკრატებიც და ესერებიც ტბილს ხაზზე კეკიკობდნენ და ყოველ დათმობაზე მიდიოდნენ.

ლენინი ვაგონის ფანჯარასთან იდგა და ნაძენარ ტყის გასცქეროდა, ჯარის კაცებივით ჩაწკრიებული ხეები აბნეულად უკან მობოლდნენ. მისი მაღალი ფართო შუბლი და სიღრმეში წასული მზინავი თვალები, ფიჭვის ღრუბლებით იყო მოცული. მტკიცე ნების გამოხატვლის სახე, ფართო ტუჩები, შეჭრებული ნაოჭები, მძლე მუხისავით განიერი მხარბეჭი, ქანდაკებისავით უძრავი—თითქო მომავალ ქარიშხლის მოლოდინში გაუქნებელიყო.

მალე მატარებელი ფარდულით დახურულ სადგურში შესრიალდა. რევო-

ლუციონერ პეტროგრადის სადგური სასეე იყო ხალხით. ქარხნის დაზგებიდან წამოსული მუშები, მატროსები და ჯარისკაცები იარაღით ხელში, ლენინის შესახვედრათ მოსვლიყვნენ.

ათრთოლებული გულით ვაგონის ფანჯრიდან ეყუხერით ამარეულ ხალხს, ერთმანეთს რომ ტალღასავით ეხეთქება, მოუთმენელი სახით ვაგონებს ათვლიერბს და აბალ მოსულ სტუპარს ექბს. მიმოსვლა, ჩოჩქოლი და გაძახილი ერთმანეთში არეული.

და უეცრად ვაგონის მკვეთრი მაღალი ბრიტანული ხმა: „ლენინი სად არის, ლენინი“!...

და ჩვენ მივხვდით, რომ მოსული ხანაგები ლენინს ექებდნენ.

ლენინის მიუქუტული თვალები ციციანგთელას შუქით აციალდა.

ვილაც შემოვიდა ვაგონში. ლენინს მკლავში მოკიდა ხელი და გაიყვანა. და შეხედდა: იმავე ბრიტანული ხმის ბრძანებით, შეიარაღებული მატარებლები, ჯარისკაცები და მუშები რიგად მწყრივდებოდნენ, თოვტებს შებლის წინ აპართევიც, სულს განაპყენენ...

რიგეზის წინ ლენინს ჩაატარებენ... ის აბლუვებუღლია, ათრთოლებული და ღიმილისგან გაყრთბებული.

და ჩვენ ვერაძენით, როგორ უცბად გაიზარდა ლენინი, ამაღლდა და ზენენის ეტლი მიუწოდებელი გახდა, მუშებსა და მატარებლებს მიეყოვნა.

ჩვენ არავის ვახსოვართ. ყველა ლენინს ეხვევა ვარს, უცინის, ესუბრება, ეალურსება, ესალმება.

მიკავთ სადგურის დიდ დარბაზში, იქ სადაც წინათ მეფეს იღებდნენ—ახლა ეს დარბაზი მუშებით და მატარებლებით სავსეა.

მისასალმებელი სიტყვები და ლენინის საპასუხო, ეს პირველი მოკლე და მკვეთრი რევოლუციონური სადგურზე წარმოთქმული სიტყვა.

და მეორე დღეს იყო პეტროგრადი და ლენინი.

როგორც მდინარის შეტბორებული მორეცე აირეცა, აჟირობდა, ადუნდებდა, შეხედვს ისერის, როცა მასში მოსხლეტური კლდე ჩავარდება—იქ აზობოქრება და მაშინ პეტროგრადის მოსახლეობა და ცოფიანი ქუთი კიბილებში გამოიყენა.

მან კარავი იგნორა და დიდ რევოლუციონერ ძალასთანაც ჰქონდა საქმე და შეშფოთდა. ამიტომ ლენინის გამო-მანის ტერიტორიით კანდიდის ვამოღ-ლა—ბოროტყვლით ახსნეს და ავტო-რიტეტის დასაცემით, ქორების გუდა განახტეს.

„ლენინი გერმანიის მთავრობის მიერ მოსესალმება...“ „ლენინი აგენტია ვილ-ჰელმის!...“ „ლენინი სამშობლოს გამყიდ-ველია!...“

„როგორ შეიძლება მეომარმა სახელ-მწიფომ თავის ტერიტორიაზე გამოი-შვას, თუ რაიმე სამავიგროს არ დაპირ-დებოდა? უცბადი ლენინმა პეტროგრად ფუ-ლი აიღო...“ გააკიოდა უმარგირადის „სახოგადობა“ და მისი აწყლი პარ-ტეიბი.

მუშების წყრებში კი სულ სხვა ზა-ხეებს ჰქონდა ადგილი, გვიგის თუ არა, ლენინს ჩამოსვლა, ძოთილი გოლის ყური მისენ მიაპყრეს და ყოველი მუშათა უბნიდან, ყოველი ქაზნდან გაისმოდა—ლენინი მოგვიყვანეთ, ლენინი!..

ლენინსაც ეს უნდოდა.

კალამა როგორ უნდა ასწეროს მა-შინდელი ლენინი!..

როგორც გალიდან გამოშვებული ეფეხი, გაფორებული, დაუნდობელი, ატყუებული, შმაგი—ისე დაიარებოდა პეტროგრადის მუშათა უბნებში და აღიე-რბდა იმ კოკონს, შემდეგში ხანძრათ რომ ვდაიპყა...

ის იყო ერთი მშინი, ერთი სახეო-ბით, ერთი ატყუებით ავარდნილი! ერთ იდეალში მომწყვდელი, ერთი ფიქრე-ბით და ზრახვებით შთაგონებული რე-ვოლუციონერი, რომელსაც ახადერი სწამდა, ვერაფერს ხედავდა—გარეშე რე-ვოლუციონერი...

და როცა ის ლაპარაკობდა, მისი სიტყვები მოდიოდა როგორც (ლურსნები და მსმენლობა ჩაქნის დარტყმით ესო-ბოდა. დებულება მისდევდა დებულე-ბას ლოლიკური და ფოლადის ჩამოს-ხმით.

როცა ის სიტყვას ამბობს, წინ წა-მოხრიალი და ამიტომ უფრო გარკვევით მოსახსნ მისი ტიტული თავი. მოზრდი-ლი, განიერი უშლი და მესულელიანი-ხე არავი უღუგაშებო. თვალმით სიღრმე-შია წასული. ხელები ლაპარაკის დროს მოუსვენრობენ. ხელების გული ხან მუშე-ტით იკუმშება, ხან კი ვაშლილი სიუ-რეთ ავარდება. ამ მოძრაობაში არის რწმენა, იქნეი და რწინისგური სიმ-ტაქე...

ვეხებით დვას ტრიბუნაზე და ტიტ-ველ თავზე და წინ წამოვარდნილ გა-ნიერ უშლზე მოდგარ ოფლს იღავე-ბით იწიქდავს.

მის უნდა მსმენელები მოიხბოოს, მი-იხლოს. უშლის ქვეით სიღრმეში წა-სული თვალმით აცილდებოდა და რაიცა მსმენელი ერთხელ მოკრავს თვალს ამ აცილებას, იგი თრთოლით დაიფურც-და, მსმენლობას გაამახვილებს, რომ კარად გაივოს რას იტყვის იგა... ხმა ხშირად შერბილდება, მოწილობის იე-რით გამოსწევს მსმენლებისკენ, თით-ვის ბაღში უნდა გაახელოს, დაგვიპროს, როგორც მეთევზემ თევზი.

როგორც აბსოლუტებულმა მეთევზემ იცის, თუ რა სიღრმით უნდა ჩაუშვას ანესი. ისე ლენინი გრძობს მსმენელებს, ისხედებს, რომ მათი აზრი მოწინააღმე-ვის აზრს შეეხება. ახლა ლენინი დაუნ-დლობდა. როგორედ ნაბიჯით ტრიბუნა-ზე უკან იხეცს, თითქმის უნდა საბოლო-ველ არესტის მერე ალაგი დაიკავოს, რომ მოწინააღმდეგეს ვაშმავდით თავს დაეტეს. მერე თანდათან წინ წამოვა, მსმენელებს თვალბით ჩაეჭიდება, ტრი-ბუნას ნაპირზე დადგება და ხელების ქვეით მოქმედებს მსმენელებზე, რო-გორც ჯალდისი.

ავერ გაისმის მოვეითი მისი ფრა-ზა—„პროლეტარიატის დიქტატურა ძი-რიანად ამოუხერის ზმ ბურჟუაზიულ წყრებში...“

მსმენელთა ერთი ნაწილი გაცილებ-ული, პირდაღებული და თვალ გაშტრე-ბული შესტერის, მეორე ნაწილი მუშე-ბის წარმომადგენლობისა—მესხარე ტა-სით შეხედება, რომელსაც არ აქვს და-სასრული.

ახლა ლენინი წელში კვლავ გასწრა-დებდა, ხელებს ჯიბეებში ჩაიწყობს და ერთის წვლით შეგრძნობდა—ანაზღავებ-ული.

მან ლახვარი ჩასცა მტერს და რევო-ლუციონერ პროლეტარიატში კი, მკვეთ-რი ლოზუნგის ბროლი...

მთელ მის ხეულში, სახის მესკე-ლუმზე, განიერ ტურნში და სიღრმეში წასულ თვალბში გამოსტყვის დიდი რწმენა თავის სიტყვების სიმართლის და გამარჯვების.

რიატარული ხერხი ლენინის ლაპა-რაქისა უბრალოა. მის ფრაზებში არ არის მახელობა, ფიგურალური გაბოთე-ბა, პოეტური შედარება. არის ხანდახან ზუმობა რომელიც საჭიროა მასისთვის.

მთელი სიტყვა გამართულია და შე-ზომილი ერთი მომჭერი და ცნისთვის. აქეთგანა მისწრაფებული ყველა დებუ-ლება, აზრით დასკვნის დასატრეკი-ვლად იგი მსმენელებს ხან ერთი მზი-დან მიუდგება, ხან მეორედ—აფხსნის, გაურკვევს, დაუნტყივებს, დაწარწუნებს. და თუ დაიხმდები პირველ დებულე-ბას, არ შეგდება უარვეუ მიერე, ან ძთლიანად უნდა შიილი არ სასენით უკუ-ავალი.

როგორც დურგალი ჩაქუჩით ლურს-მანს აქდობს, ისე ლენინი სიტყვებს ჩაე-რტყდებს თავში. კიდევ და კიდევ მოიჭ-ნეებს ჩაქუჩს, სანამ მისი აზრი არ გან-მტკიცდება წენს თავში.

სიტყვის ბოლოს თითქმის მოიჭნაცო, ხმა მისუსტდება, თითქმის ხანძარი ქრე-ბაო. ოფლს წოიწმნდს და უბრალოთ ათავებს: თუ გაავსებოთ, ანაზავებო, სიტ-ვით კი არა, საქმით—მამის უსა-თუოდ გაევიმარჯვებო...

ასეთი იყო ლენინის ტრიბუნაზე და ცხოვრებაში, მუდამ საქმისკენ გასწრა-ფებული. ასეთი რწმენა ჰქონდა მას გა-მარჯვების და იმარჯვება კიდევ...

მას კარავთ იცოდა, რომ რევოლუ-ციონერი მსდლობა სულ სხვა გზით უნდა წასულიყო და არა „სოციალურ-პარტეების მიერ შემუშავებული პროგ-რაზით, რომელსაც მაშინ სათავეში მდგა-რი პირები ზრახვებდნენ.

მაშინ იყო ლენინი და იყო პეტრო-გრადი.

პეტროგრადი იყოფოდა ორ ბანაკად: იცევს ლენინის ჩამოსვლის მომხრენი და მისი მოწინააღმდეგენი.

პეტროგრადის პაერე ვაღლებილი იყო ლენინის სწნით. ბევრი ტკიბილ-ყნოსდა მას, ბევრი მწარიდ...

იყო პეტროგრადი და იყო ლენინი. ლენინის მძიმეული წინ იყო. პეტრო-გრადი მას მისდევდა.

დაბრკოლება უპირავი იყო. იყო ლე-ნინი და მასთან რევოლუციონერ პრო-ლეტარიატი.

პეტროგრადი ეცემოდა და იმარჯ-ვებდა ლენინერად.

დ. სულაიშვილი.

მეტი ყურადღება საზღვრთა გაყვას

ბამისის კულტურის განვითარება უნდა შეუზარდდეს ხუთწლიან გეგმის ინდუსტრიალიზაციის ტემპს;

ამიერ-კავკასიის მშენებლობის სამართო ზარდასთან ერთად მომავალ წლებში მებაშეშობის დათმობილი უპატრონი უნდა გადაეცემოდეს 300.000 კ. მბტრით, ნაცვალად დღევანდელ 120.000 კ. მბტრისა. მ. ი. 182 პრ-ცინტით.

ამიერ-კავკასიის მებაშეშობაში 1982 წელს ნაღდი მასალით უნდა უზრუნველდეს ამიერ-კავკასიის საშენობო ძარხები.

მთელ ამიერ-კავკასიაში იმემადა მიმდინარე ბამისის ერთთვიური წარმოადგენს ფართო საზოგადოებრივ დამკრეკლ კამპანია ბამისის მურხნეობის საკითხებზე. ერთთვიურის ძირითადი ამოცანებია შეიტანოს უშუალოდ ბამისის რაიონების გლეხთა მასებში პარტიისა და ხელისუფლების დადგენილებები ბამისის ხუთწლიანი გეგმის გახორციელების შესახებ. ბამისის ერთთვიურმა წინ უნდა წასწიოს მომავალ ბამისის თესვის მოსამზადებელ ღონისძიებათა განხორციელების საწყის, უნდა წარმოშვას ახალი ფაქტორები, რომლებიც ხელს შეუწყობენ მებაშეშობის წარმატებით განვითარებას.

როგორც ცნობილია, საქ. კ. ა. (ბ) ც. კის ივლისის პლენუმის დადგენილებათა, ბამისის მურხნეობის ხუთწლიანი გეგმის გადათვალისწინების შესახებ მოცემულია დირექტოვა, რათა მაქსიმალურად გაეძლიერათ ჩვენი საშუალებანი ბამისის ხათესი სიერცის გასაფართოებლად და მოსავლიანობის გასაზღვრებლად. მიმდინარე ხუთწლიდის ბოლოს ჩვენ არა თუ უნდა გავანთავისუფლოთ ჩვენი საფეიქრო მრეწველობა უცხოეთიდან ბამისის შეზოზიდვისაგან, არამედ უნდა შევქმნათ ერთგვარი რეზერვი ამ მრეწველობის შეზღუდვით გაფართოებისათვის.

იმემადა მოთვრდება ა.-კავკასიაში ბამისის მურხნეობის განვითარების ხუთწლიანი გეგმის გადასინჯვა, ისახება ახალი ამოცანები, რომლებიც განსახორციელებელი იქნება ამ.-კავკასიის პირობებში. ხუთწლიდის დასასრულს, ე. ი. თესვის სამი პერიოდის შემდეგ, ჩვენს წინაშე სდგას ამოცანა გავადიდოთ ბამისის ხათესი სიერცე ორჯერ (130.000 ჰექტარიდან 300.000 ჰექტარამდე) და გავადიდოთ მოსავლიანობა 70 პროცენტით. ამის შედეგად ჩვენ შესაძლებ-

სურათებზე: 1—ბამისის თე ღის დარეგება შუღავრის ქარხანაში, 2—ბამისის საწყობი, 3 და 4—ბამისით დატერი თული აქლემების ქარავანი, 5 და 6—საქ. მებაშეშობის კომიტეტის ქარხ. № 1.

ლობა გვექნება ამ.-კავკასიაში ბამისის წარმოება გავსამკეცოთ (1.6 მილ. ფუთიდან 5.2 მილ. ფუთამდე).

მებაშეშობის განვითარების ასეთი უჩვეულო ტემპით თვალსაჩინოა და მის დაძლევის ჩვენ შეეძლება მხოლოდ მთელი ძალების დაკომოვით და ყველა საშუალებათა გამოყენებით, იმ პირობით, თუ ჩვენ შეუფერხებლად შეუდგებით მებაშეშობის განვითარების ხუთწლიან გეგმის შესრულებას და ამ საქმეში გამოვიჩენთ მაქსიმალურ ორგანიზაციულობას. ამ ფრონტზე საბრძოლველად მთავრობამ აუარებელი მატერიალურ-ტექნიკური ძალები გადაისროლა. მებაშეშობის რაიონებში განზარხულია 2.500-ზე მეტი ტრაქტორის, 20.000 ცხენის, 100.000 სხვადასხვა წყნარი სას. სამ. მანქანა-იარაღების შეზიდვა; განზარხულია დიხარჯოს ათეული მილიონი მანეთები წყლის მურხნეობის სამუშაოებზე, სარწყავი მიწების სიერცის გასაფართოებლად და ახალ, არმდენიმე ათას ჰექტარ, მოპოვებულ მიწებზე დასასახლებლად.

მებაშეშობის დარგში უნდა ყოველმხრივ გავაღრმავოთ კალაქისა და სოფლის კავშირი, პირველ რიგში კი კავშირი საფეიქრო წარმოებისა და მებაშეშობის მურხნეობათა და ამ საქმეში ფართოდ გამოვიყენოთ საწარმოო დაკავშირების ის ახალ ფორმები, რომლებიც წარმოიშვა ამ უკანასკნელ დროს. უნდა მოვაწყოთ ფეიქარ-პროდუქტების შეფობა ცალკე ბამისის მურხნეობებზე.

მეტი ყურადღება საბჭოთა ბაზას—ეს ლოზუნგი უნდა განხორციელდეს ცხოვრებაში. საბჭოთა ბაზამ დაიშახტოს ეს ყურადღება, ბამისის მურხნეობის ხუთწლიანი გეგმა უნდა განხორციელდეს.

მ. ლენინი.

შუადღის პირველ საათზე ჩვენი მანქანა გაჩერდა ნატაბატარის ახალ წყალსადენის სამუშაოებთან.

მე და ახალი წყალსადენის სამმართველოს უფროსი ახ. ა. ფარნიკი დავადგომით ტალღიან საფრენ გზას და მალე ჩავდით სამუშაოთა გზით უბანში, სადაც დიდ ზეგზე მდ. არაგვის პირებზე 150 მეტრის სიღრმე ხიდის, რომელსაც უნდა გაეყვანა წყლის მსხვილი ბეტონის მილი.

სწრაფი გაცნობიერებული მუშაობა ხიდის ბურჯების დასაყვამად, მთავარი ყურადღება ამ ადგილს ექცევა, რადგან ბურჯების დადგმა აუცილებელია უნდა დამთავრდეს მდ. არაგვის აღიდგენად, დავათვლიდით სამუშაოთა ეს უბანი და გავსწორებ ბურჯების სივრცეს.

გზაში შევხვით ახალგაზრდა ტექნიკი, რომელიც შეგვითხა ამხ. ფარნიკის:

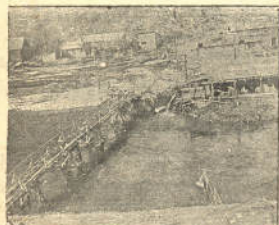
— როგორ არის საქმე, კრებზე ძლიერ გაგვიტყვეს?

— დიდა ძლიერ მოგვიტყვეს! ჯერ ჩვენა და მერე კი თქვენ უბანზე, ამხ. ფარნიკმა.

— უნდა ვიმუშაოთ უფრო მეტად, ენერგიულად და სწრაფი ტემპით, რომ დაიკრებულ სამუშაო დროზე დავამთავროთ; აქაურ დაშვებული შეცდომებით მალე უნდა გამოვასწოროთ— ამბობს ტექნიკი.

მართლაც, ახალი წყალსადენის სამმართველოს სამკანონოში იყო ცოტა არეულობა. 1929/30 წლის სამუშაოები ჯერაც არ არის გამოკვლეული, რადგანაც არ იყინა ჩამდენ თანხას გადასდებენ ამისათვის. სამმართველოს გეგმის მიხედვით 1930 წლისათვის საჭიროა 3.640.000 მან. საუბედროთა წყალთა სამმართველოს ექვსე 1930 წლის სამუშაოებისათვის მხოლოდ, 2.640.000 მან. შავი მუშა ბედილი და აგრეთვე ინჟინერ-ტექნიკოსებით გვმა სავსებით უზრუნველყოფილია. სამუშაოების სამმართველოს მუშაინტერესი მოუწოდებლობით სამუშაოების მიხედვით ღირებულების 5 პროც. უდრის, მაგრამ ეს იარაღები, სამუშაოთა, ყველა არ არის გამოყენებული, ამ ნაკლის გამოსასწორებლად ზომები უკვე მიღებულია.

მუშაობის ტემპი საგრძნობლად უნდა გააღვირდეს, რომ სამმართველოზე დაიკრებულ მოვალეობა დროზე იქნეს შესრულებული, განეგრძებდნენ გზა.

ფოტო—მ. ფურცხანიძის.

სამუშაოთა საერთო სანახაობა იქ, სადაც ეყოფა ხიდი წყლის მილის გადასაცემად.

— აი ბეტონის მილი, რომელიც წყალი უნდა წამოვიდეს, მიიბრია ამხ. ფარნიკმა და გადამატა თბილისში, რომელშიც გაშვებულია უშუალოდ ბეტონის მილი, რომელზედაც მუშაობა ყოველგვარ ჯერ-ჯერობით შეჩერებულია.

მივიდვართ მილის გასწვრივ და მალე მივადგით ერთ დიდ ორბო, სადაც უნდა გაეყვანა დიდი აუზი, რომლიდანაც ირი მილი გამოვა, ერთით წყალს გამოუშვებენ თბილისისაკენ, ხოლო თუ აუზში ბევრი წყალი დაგროვდა, აუზი თავისი ფუნქციონირება შედგენილია მეთრე მილით.

მალე მივდით კაბურღილების სამუშაოებზე.

— კაბურღილებზე მუშაობა ჩვენ უკვე დავამთავრეთ, იმისი ამხ. ფარნიკი, რომელიც კაბურღილი უკვე გაეჭრათ კიდეც, მუშაობის მხოლოდ 2 კაბურღილი.

მივიდვართ კიდეც წინ.

კაბურღილებზე სამუშაოთა საერთო სანახაობა,

ფოტო—მ. ფურცხანიძის.

ფოტო—მ. ფურცხანიძის.

მუშაობა საცხოვრებელი უბანი: თბილისი, სამკითხველო და სახადილი.

— თქვენი აზრით როდის ეცდებიან თბილისის ნატაბატარის წყალი? შევეკითხე.

— წყალი მომავალი წლისათვის ჩავა ღრმა ღრმებში, სადაც ბეტონის დიდი მილი, რომელი ჩვენ ენახეთ, შევრთვებდა ძველ წყალსადენს და წყალი ძველი მილებით ჩავა თბილისში, მხოლოდ ზოგიერთი მათგანის გამოცემა კი აუცილებელია.

— შეაფერხებს თუ არა ზამთარი თქვენს სამუშაოებს?

— ზამთარი შეაჩერებს მხოლოდ ბეტონის მილებზე მუშაობას. გაზაფხულზე მიდი მათ იქნება, ხიდი ერთი მხრივ ჩვენთვისაა საჭირო და მეორე მხრივ დიდ დახმარებას გაუწევს ჯგუფობას. ის შეამოკლებს გზას ნატაბატარიდან მცხეთამდე 7 კერსით.

— დავამთავრებთ თუ არა ნატაბატარის წყალი თბილისის სავსებით?

— ნატაბატარის წყალი თბილისის ეცხვება არამც თუ ეხლა, არამედ მაშინაც, რაც თბილისის მოსახლეობა 650.000 სულამდე გაიზარდება, ეს კი, სტატისტიკური სამმართველოს აზრით, იქნება 50 წლის შემდეგ.— ამის შემდეგ კი ნატაბატარის

წყალს შეუძლებენ ბელაბატარის წყალს, რომელიც ღირსებით უკეთესია ვინმე ნატაბატარის, მხოლოდ რაოდენობით კი ნაკლებია.

გავიარეთ გზა და მივდით ელსადგურთან. აქამდე ელსადგური მუშაობდა თავისი საკუთარი ძრავით, დღეს კი იგი ზაქსის ენერგიაზეა გადასული. წინანდელი ძრავი და ელექტრო მანქანა სამუშაოთა სამმართველომ გადასცა დუშეთის ალმასკომს.

დღეს სამუშაოზე მუშაობს 400 კაცი, რომლებიც აქვე სცხოვრობენ ზის სახლებში. აქვეა სამკითხველო, ლამაზი მორთული თეატრი, სასადილო, და სხვა. თეატრში ზირათ იმართებს წარმოდგენები, რომლებსაც ესწრება გლეხები და მეფეების უზრავლეობა.

სალამის 5 საათი. დამირა ჩვენი მანქანა დავეშვიდით ნატაბატარს.

მალე თბილისი უღრავება ნატაბატარის წყაროს ცივ წყალს, რის შემდეგაც თბილისის თავისი წყალსადენით დაიჭერს მხოლოდ მხოლოდ ადგილს, კ. რაკის შემდეგ.

მ. ფურცხანიძის.

აკაცი წერეთელი, რომლის გარდაცვალებიდან უკვე 15 წელიწადი შესრულდა, გასული საუკუნის ჩვენი მწერლობის მოწინავე რაზმის ერთი გამოჩენილი წევრთაგანი იყო.

მას მე-60 წლების მოღვაწეთა შორის მეტად თვალსაჩინო ადგილი ეკავა.

მე-60 წლები ჩვენი ცხოვრებაში დიდი გარდატეხები წელი იყო. ეკონომიურად გაყვარებული ფეოდალიზმის არსებობა ცხოვრების პროგრესის დამაბრკოლებელ ძალად ეცოდნებოდა. ეს ცხადი და იოლად დასახიზი შეიქმნა არა მარტო საზოგადოების მოწინავე ძალებისათვის, არაჲდ მთავრობის ოფიციალურ წრეებისათვისაც კი. ბოლოს საქმე ეჭმედ მივიდა, რომ მთავრობა მძლე-ბულიც კი შეიქმნა ფეოდალიზმის დასაყრდენი ინსტიტუტის ბატონყმობა ძალადიდან გაეფუძვლა.

საუკუნოებით შეთვისებული ფეოდალური ხანის ზნეჩვეულებანი ბატონყმობის მოსაპოვებლად ასე ერთი ხელის დაკრით როდი მოსაძიებოდა. მისი ზნეჩვეულება და ყოფა-ცხოვრების წესები ბატონყმობის გადაცემის შემდეგ დიდად შეჩინა იმათაც კი, რომლებიც საზოგადოების მოწინავე რაზმებში იდგნენ. ძველი და ახალი ერთიანების დაუპირობადობა და გაიმართა სასტიკი და მწყვეტ ბრძოლა. მე-60 წლების მოღვაწეები და მათ შორს აკაციც ამ ბრძოლაში აქტიურ მონაწილეობას იღებდა.

მე-60 წლების მოღვაწეების ზნობად მიაწერებ იმას, რაც მათ არასოდეს არ ახასიათებდათ. მაგალითად სოციალისტობას და სოციალისტური აზრების ქადაგებას.

მაჲ, რა დროში ეკავით მე-60 წლებს მოღვაწეებს, რა შინაარსის იყო მათი ახალისები ტრფილი, რომგორი სამოქმედო პროგრამით გამოვიდნენ ცხოვრებაში და ვის ებრძოდნენ და ან რისთვის იბრძოდნენ?

ახალი ძალა, რომელსაც ძველის ადგილი უნდა დაეკავებინა, ეს იყო ბურჟუაზია. ნაოღნეკებს სწამდათ ზღაპარი იმის შესახებ, რომ შეიძლება ფეოდალიზმიდან პირდაპირი საშთიხევი გადასვლა კაპიტალისტური ხანის გაუღელვალად, ეს რწმენა ცხოვრების გახვითარებაში დასაბუთადა და ნაყარტუტით აქცია.

ჩვენი მე-60 წლების მოღვაწეები უფრო რეალური პოლიტიკის ხალხი იყვნენ, ვიდრე ნაოღნეკები და თავში ასეთ რაქმებს დიდი გასაოტად არასოდეს არ ეკონია. ჩვენი მე-60 წლების მოღვაწეთა სამოთხე კი წვერილი ბურჟუაზიული ურთიერთობის დამკვიდრება იყო. ამ ურთიერთობის დამკვიდრებისათვის ქადაგა მაშინდელ დროში დიდ მოწინავე აზრების ქადაგს შეიკაიდა.

არ შეიძლება ითქვას, (და ეს არც სიმართლე იქნება) რომ ბურჟუაზიული რადიკალიზმი მე-60 წლების მოღვაწეთა ყველა წევრებს ბოლომდე ქონდათ განვითარებული. ძველისადმი ხარკი

აპაკი წიგნიშვილი
გარდაცვალებიდან 11 წლის შესრულების გამო

ბევრს კიდევ დიდხანს ახასიათებდა. ამით აიხსნება მათ მხატვრულ ნაწარმოებში შორეულ წარსულის ერთგვარი დეგლიზაცია. კერძოდ აკაცის ისტორიულ პოემა-დრამებში მეფეები და ბრწყინვალენი შარავანდედით რიან მოსილი. ეს გარემოება მარტო აკაცის არ ახასიათებდა. ილიას და სხვებსაც სჭირდათ ეს სენი. აკაცი იქნაბისაც კი მივიდა, რომ პროფესორ ხახანაშვილთან ქაშათის დროს ბატონყმობა ბატონყმობათ მონათობა.

მე-60 წლების პირველ რიგში აკაცის დიდ დამსაბურვებს მიეწერება ენის გაუბრალოება, გაახალისება. აკაცის ამევი ამ ხბრვი მეტად დიდაი. ლიტერატურული რეფორმები (მოზოდ აკაცი იწყებდა. აკაციმ ლიტერატურაში არა მარტო ახალი აზრები მოიტანა, არა მარტო ახალი ხალხი შემოიყვანა, არამედ მას ახალი ტანისამოსიც ჩააცვა, ახალი ფორმით მორთა. ძველი ენა, მეტად მძიერ და გაუგებარი, დატერფილი სასულო სიტყვების ლეჟსკონით, აგებული საბარების სტილზე და ცნობილ დამადების გამოთქმების მიხედვით დამატვრია, გა-

ახალბოსნა გაამდაბიურა და ხალხის ფართო მასებისათვის გასაგებ გახადა. ენის ამ რეფორმისათვის მან დიდი ჯაფა და დიდი ბრძოლა გადართანა.

აკაცის არ სწამდა ხელოვნება ხელოვნებისათვის. აკაცის ხელოვნება ცხოვრებისათვის უნდოდა. აკაცის ლექსები, ეს თავისი დროისა და გარემოების საყირი იყო. ის მიწიერი პოეტი იყო. ის მიწას უმღეროდა. აკაცი ყვიროდა და დავიძებნა და ხალხს ფეოდალიზმის ძილისაგან. ის სულითა და გულით შერტფოდა ჩვენი ცხოვრების გახალისებას.

მას წვერილი ბურჟუაზიული ურთიერთობის დროში ეკავა და უნდოდა მთელი ქართველი ერი ამ დროის ქვეშ დაეყენებია. მას არ სწამდა კლასობრივი ბრძოლა და ერის კლასებათ დაქვეყნება. ასეთი ერის ღალატით და ერის დღუღუვით მიაჩნდა. ის მას უსამართლო მტრობა და დღენათ რაცხდა, კლასობრივ ბრძოლაში შერისა და გაუტანლობის მეტს ვერაფერს ხედავდა.

ის არსებულს არ იცავდა, პირიქით, მას მუდამ ებრძოდა. ის პოზიციონერი არასოდეს არ ყოფილა. ეს იმიტომ აიხსნება, რომ არცხელი ბურჟუაზიული რადიკალიზმის განმარტოვების არ შეიცავდა — თვითმკარებლობის პირობაში ბურჟუაზიის ბანაკიდან რადიკალურად გაეწყობი ელენებებს საბოძოღევი და ოსაოებელი კიდევ ბევრი რამ კონდათ.

განსაკუთრებით აქსანიშნავია აკაცის დამოკიდებულება 1905 წლის რევოლუციისადმი. ეს არსებობდა ბურჟუაზიული რევოლუცია ბურჟუაზიული მიხანამოცანებით (დამფუძნებელი კრება, პარლამენტი, პირდაპირი საყოფლოართო და ფარული კენჭის ყრა) მე-60 წლების ბევრ მოღვაწეთათვის საფრთხილად ვადიქცა. ზოგიერთთა რადიკალიზმი ამ რევოლუციის მიმდევარბული გვი განვითარდა და დერე ვადიქცა. მაგალითად, ილიამ ამ რევოლუციისადმი აშკარა მტრული დამოკიდებულება დიიყავა.

აკაცი პირიქით 1905 წლის რევოლუციის სიხარული და ღფრთაფრთხილთ ხეხდა. აკაცი პირდაპირ ვატიკცა ამ რევოლუციით და ვაყავა მის ტალღებს. აკაცისთვის საყსებით მისაღები შეიქნა ამ რევოლუციის ღფრთხე: ძმობა, ერთობა და სიყვარული. ეს ღფრთხე თავის თავად არაფერს წარმოადგენს, მაგარა ვაყის ის თავისებურად ვაგირა, მასში მოათავსა მთლიანი საქართველოს იდეა სამოძილო და შესატყობილბული ერთობით და სიყვარულით. ის წვერილი და ტრფილეს იძით, ვინც ამ ღფრთხეს არ ეყვარება, ის ღფრთხეს შინაარსის ის ასე ვადმეგვიცის:

საერთაშორისო მტკიცე ვაყობი, ეს არის ქრისტიან სწავლად და მცნება საყოფლოართო სამართლისა და არ საწყფროსი სიხმარ-ოცნება.

1905 წელს დაწერილ მის ლეგსებს ახასიათებს ინტერნაციონალური მოტივენიტი. ის ამ რევოლუციამ უმკველად ძლიერად გაიტაცა. ის ხელდას ახ რევოლუციის იმის ასრულებას, რასაც ხახვარი საუკუნის განმავლობაში ნატყობდა. მას სვიმონ მოხუცებულივით ნუგეშის სხივები მიეფინა, აღფრთოვანებულია მძინარე ხალხის გამოღვიძებით იმიათვის კი არა, რომ ქვეყანად სიცოცხლის გავლენით ზოგირით თავისი რწმენის გასაფასებაკი მოახდინა. ღმერთი, "ეფე და გმირები, რასაც ძველად აჯერ თავგამოდებით უმერდა და რაც ერთგვარი ხარკი იყო წელი ცხოვრებისადმი, აკაცი 1905 წლის რევოლუციის გავლენით გასწირა და ასე ატყერდა.

ვაჟუპარკის შვრომელ მუშას, მის ჰელავსა და მის მაოვევანს; სხვა სულ ყველა ტუტულია; ღმერთი, მეფე, ვინმე გმირი; ძილა არის შეერთება, ერთი ღვინი, ერთი კირი.

პოეტს ისიც კი ესმის, რომ ამ დიდ საქმეს მსხვერპლი ესაჭიროება. ამას ცნობილ ლეტსში ნატყრაში აშკარად ამბობს:

თქვენ მომკლები ხართ, ხელს თუ გაიკრით ნუ ერიდებით ცოტა სისხლის ღვრას. სხვაგან სწერს:

მსხვერპლი უნდა დიად საქმეს, კავშირი და შეერთება.

აკაცის 1905 წლის რევოლუციის მიმდევრობაში ბურჟუაზიული რადიკალიზმის სახლეგრები არ გადაღულებას. მისი ლოზუნგები არ იყო სოციალისტის ქადაგების ლოზუნგები. ის მხოლოდ შესტრფობს მიმინარე ხალხის გამოღვიძებას და საზინელ მაჯლა.

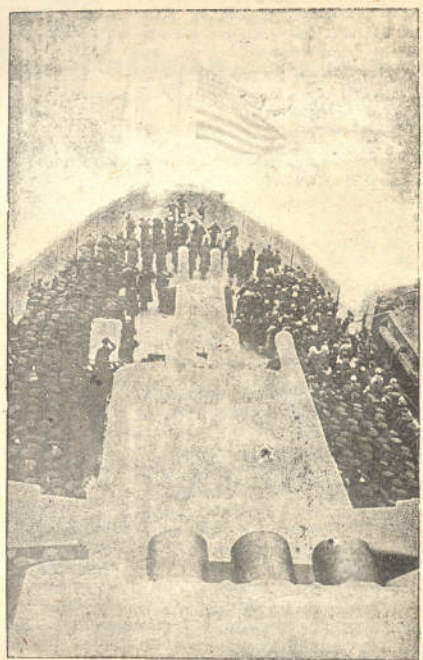
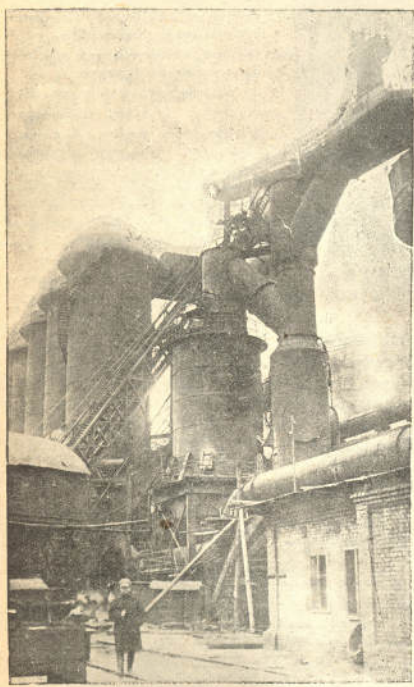
ჯუნა რუსეთის თვითმპყრობელი ბის დამოხმას. აქ

მის რუსეთის თვითმპყრობელასთან ეროვნული ანგარიშიც კონდა.

აკაცი კლასიკი არის და ისიც ისეთი კლასიკი, რომლიდანაც თანამედროვე მწერლებს შეუძლიანთ ბევრი რამ ისწავლონ. აკაცი იმ დროის შვილია, რომლის დროის თოწინავე აზრები დღეს უკვე ჩამორჩენილ აზრებთან ითვლება. ამიტომაც მისი იდეოლოგია დღევანდელ მწერლისათვის მიუღებელია.

მაგრამ აკაციდან უნდა ვისწავლოთ ენა და თანამედროვე ყოველდღიურ საკირბოროტო საკითხებზე გამოხატულება. აკაცი მწვენიერი მაგალითია იმისა, თუ როგორ უნდა ემსახუროს მწერალი ხალხს და ხალხის ცხოვრების პროგრესული გზით წარმართვას. აკაცის შემოქმედებას არაფერი არ დაუკარგია იმით, რომ ის გარემოების საყვირი იყო და ჰყენი ცხოვრების თოქმის მემატინე. ცხოვრება - თან ახლო ყოფნამ, მის ცენტრში მოქცევამ, მისი იაჯის ცემის შეგონობამ, მისი მატერული შემოქმედება უკვდავყო.

ცხოვრებასთან ახლო, ცხოვრების ცენტრში ტრიალი, აი რა უნდა ვისწავლოთ აკაციდან დღეს. **შარი.**

აშ. პეტროვის სახელობის მეტალურგიული ქარხანა-განდტი.

აშ. პეტროვის სახ. მეტალურგიული ქარხანა ინტენსიურად ფართოვდება. ამჟამად თუჯის დნობა აღწევს 700 ათას ტონას. ზოტ-წლიდის დასასრულს თუჯის დნობა მიაღწევს 1200,000 ტონას, მარტენის და ბესმერის ფოლადის წარმოება 1932-33 წ. მიაღწევს 1,000,000 ტონას წინააღმდეგ 600,000 ტონის 1929 წ. ლითონის ტყეცა ამჟამად შეადგენს 600,000 ტონას, ხოლო ზოტწლიდის დასასრულს მიაღწევს 1 მილიონ ტონას. კოქსის ცემის პროდუქცია ზოტწლიდის დასასრულს გაიზარდება ორჯერ, რაც შეადგენს 950,000 ტონას. წარმოებაში დიამანდებულ ბეჭდბის რიცხვი, რომელიც ამჟამად შეადგენს 24,000 კაცს, ზუ წლიდის უკანასკნელ წელს გაიზარდა 31 პროცენტით და შეადგენს 31,201 კაცს.

სურათზე - ვაჟუპარკი დოქმის ღმერთის გასასტუმრებლად.

ამერიკელ იმპერიალისტების სიტყვა და საქმე. იანვარში, ლონდონში შესტება დიდ სახელმწიფოების კომფერენცია შეიარაღების შეზღუდვის საკითხებზე. მიუხედავად ამისა სახელმწიფოები განაგრძობენ შეიარაღებას.

სურათზე - დროშის ამართვა ახლად აგებულ ამერიკულ კრესტის სოლტ-ლეიკ-სიტი-ზე 10,000 ტონა წყალწვიით. კრესტის გაბაჟს შეადგენს 44 ოფიცერი და 550 მებღვარი. მისი ღირებულება განისაზღვრება 13,675,833 დოლარით.

მათ შორის მტრობა დაწყდა:

შემოდგომის ღრუბლიანი დღე ღამევობდა. სასაფლაოს ეზოში მღვდლები უნაზო გაოცებულნი შეესტყვიდა გელსის სახერცხო. იდგა სიჩვეუ გულ ჩაბრახილად—სამარტყებრი. იდგა ჰაერები ფოთლებ კაცველიდა-გაცივებული და იოხად მოცულობი მღვდელი ისე ჩამოშდარიყო ამ ჰაერებს შორის, თითქმის ფეხებზედა უნაზო მაზარ და ტიტულე მოიშალა. იგიც უღდა ხალხისა ერთად გაგებებით ფეხებზედა გელსის სახერცხო, რომელზედაც მიცემიყვდა ფრთხილად ახალგაზრდა მკლავებგარი და ჩაქსნილი.

— რას ზედებს ამას მღვდლის თვალზე? ნუ თუ ეს არის სესიანი ზედიჩი ამ ცხოვრებისა... გაშინებულად ჩვენ...

მაგრამ ცოდან მხოლოდ წვიმის ცივი წვეთები მოეყოლა და ხანაღმა ხან დაღმა მოეგებნის ჭარი დააფრენდა გამაზნად ფოთლების ფიას...

ის ახალგაზრდა მანქანა მღვდელსა და სახერცხოზე და მათგან იგი დაბრუნულ ალგას, მადგურ ფეხების ბაქთივ გაზინდა, ოდელი შეიძრა და, წითლიაილილის ძაბრისებრევი ქვედი შესწრაფა, ერთი შემოხედვა მისვე მიმართულ უნაზო თვალებს და რაზეც ხელებით ჩააფრინდა ჯვარს კიდურებზე. დილის წალებებით მოხსნა იგი და ორბოლებში დაშდგარ კუპრითი შავ ტოთხში გადგარდა. შემდეგ ამოიღო ჯიბიდან წაწული ეპიტოპისიბიცი და აქ გუმბათზე მოხერხებულად დაქიდა იგი, ცივრისაბივი აფერილდა რაოგორც ხიბრების დროში, თითქმის თავისვე უნაზოდა ამბობებულ გულზე:

— ოჲ! ამოიზარა ზღუდელმა. ჰაერის სიბერძნად და ზღვა ხალხის გაქცევილები მანქანის თავისებულად ამოიზადენ, თითქმის ესინი შორეული ზღაბერები გოთილიყოვნენ და ჩა ეს არის მითი გვიმ დაღუპვის გადაგრეხა...

ველადფერი გათავდა, ხალხი იშველიდა შელამებისას.

მღვდელი მოდიოდა ბოროტით სახე წამოწალილებად. ნესტად და ბიბიერ შეტყებნი მოაზრებდა პირდაპირ, არ ეტყობოდა ტრალხს და ტრალხს...

— სულგრძელია, მამ... იმეორებადა თავის თვის, ხელში მოგრძობილი კოხალი გვაფა და ფეხლებ ამ ორბოლების ნაცვლად ის წითელი პირბოლის ძაბრის ქუდიანი ახალგაზრდა დატებოდა.

— დედა გატრბება შე გველის წაწილი, დედა...

ხან და ხან იმ კოხალს პაერში ხმალვით შეატრალვდა... ორბოლებზედა გააფრებულნი ზნეწედა ძალზედა ყვეით და ღრბით უხედიბოდენ...

და მთელი ღამე ფიქრებმა დააჩარხა. მღვდელი საწოლში წაღმა უდგოდა ტრიალებდა, გულ-დაწყვიტულია-გაშურებულნი.

აი! ამ საწოლზე მტერს თვითონ ღმერთი დაასამართლა მოსკლეს უღადიდა; მან აუჯანყა მღვდელს მთელი სოფელი და მჭედრები ცხოვრება სამეფადმით დაიჭრეს...

კაცი არ ყოფილა, თუ ასეთმა ბავშვებმა მოატრეფეს, მაშ არც უღდაშები ჰქონია, არც მოტრებებმა...

ერთ საღამოს ძაბრის ქუდიანი ახალგაზრდა მოდიდა ნურხებებით და ის ჯვარბინებულად გელსია დააჩარხა, გამოსადგვი ფიქრები წაიღეს, აფიქრია წინების მოაზმარეს და აჩრბენები იქვე

ანდრედად დაარბა და შემოდგომის წვიმებმა დააღბრა. და ეძლა უფრო გაბრალებული-გულგახვეული დადიოდა მღვდელში. ხანებანი ზოგიერთები ეტებნებოდნენ კრეფდა...

— მაშაი! თუ კიმა გინდა, ყანაში მუშაობაც უნდა გინდოდეს. მოიანი მოწე, მერე ორთველა დაამტყვო და ისე მოიპოვებ...

მღვდელი ჭარვეულობდა, წითლებდებოდა, ხელგმას ასვასკვლიდა:

— არ შემოიხილა მე მუშაობა არა... მოვეცდები...

მღვდელი წაველა იყო გადატყვული. დღეები მიდიოდნენ...

ვინ არ იცნობდა ძაბრის ქუდიანი სოფელში. წინედ იგი საბორონის ნაბიხის მწყვლავი და მთელი დღე ფერად ყვევილებს კრეფდა... შემდეგ დღეები შემუშინვლად წავიდა. ძაბრის ქუდიანი გაზარდა, ენა ადვილად და ეძლა იცნობი მთელი ჯიბა, რომ მას დედა არ ჰყავდა, არც ჰქონდა ოჯახი... და თავის ბედს გინება დაუწყო. მალე სოფელში კვება ასწავლეს. ნაბიხის პატრონის ურთილა და თავისი ხელფასი „იკრინად“ ამოსთარბა...

შემდეგ საღამოც ერთი თაბანი თვითი ქალაღი იზოვნა და, აღმასკობის „მწერალს“ უშველებელი თობენა დააწერია: „გვარ გაკვირვებელი. ვარ მწყვლად. ვარ თბილი-ღაობიანი. ამიტომ გთხოვნი მხოლოდით კომკენშირბა“...

მას თაბანი შეტრულდა. სწორედ მაშინ იფიქრა ეს ძაბრის ქუდი და შემდეგ არ მოუშორებია თვითდან.

ქალაქში იქ გაგზავნეს იგი ერთხელ. იქ რაზმენი მან დაჩრბა და როდესაც სოფელში დაბრუნდა გულგმბი გაოცებულნი დაჩრბნ. მას ეცემა სუფთა გაზაფხული პერანგი და თმა ღამაზად ჰქონდა გადაგვარცხნილი...

— ქა... ჩვენი ოსება ნასწავლი კაცი გამოსულა.

— ქა... ნასწავლი და მერე როგორი?... ძაბრის ქუდიანი ოსება მეცნობიბოდა. ჩაღებებდა შემოიჭრებოდა გულგმბს შორის და ალაპარაკებოდა დედამაწის ჰაერებზე, მთვარის სანათლებზე და კიბორე ოსზე.

— ოსება, ბიჭო, ვინ გაჩარბა დედამაწი...!

— მაიმუნისაგან წარმოიშვა...! სწრაფად უნაზება ოსებაზე და გვეცი არ შეგვარა ამის სისწორეში. გლგმმა კეაყოფილების და თამბიბობის ნინაზე თვინ გაჩინა...

— ვინ არ იცნობს ოსებას...? ეძლა იგი უჯერდის მდგინა. წინედ იყო იბოლი, ნაბიხის მწყვლავი და მთელი დღე ფერად ყვევილებს კრეფდა...

შემოდგომის სუსიანმა დაჩრბებმა ისევ ალაპარაკა ზღუდელად.

გულგმბის გასაგონად გადაცტული თათბნი ლეკულებოდა იგი თაბად მოცულობი-დაჭირებული. გაჩედი კ წვიმდა კოცისტილად, ბიამლითი ღრუბლები იცა დაღმა მოსცოფოდენ, რომ ბევრს გულგმბად შეიღებდა ხელი წაღლი.

სოფელში კი ბევრს სუჯიოდა—წაბლდის შეაღბებდა, ღრმა ძილის დროს, ჩვენ მღვდელს ანგელური გამოსულებდებოდა და უთქვამს ასე ელოდეს რიბესაც ვინც არ ურწყინებ...

მაშ ემინოდეს ძაბრის ქუდიანი ოსებას. აბა როგორც გვინა: მიატება გელსია, ის წმინდა ნაიჭრები ტრალხში ამოსთხვარა და შერხებოდა მერე ყველაფერი ეს...

ბევრს კი ასეთი კორცების სრულიდებდა-მეფედი სკვრებოდა, თვითონ ოსება ამის გაგონებაზე უდავლელად ნაზარბოდა მთელი ათი წეითი:

— ამანაგა-გოგო! ყველაფერი ცივით უგვიმღვდელი პროფეკაცია—წყობის... აი ენაბით ზეალ და ხეგ...

თვითონ ნახავი, თქვენ თვითონ გაიტგებთ მოულოდნელ ამაზას...

სოფელში მოიგია და წინა. აღიდებული მიონარებები ბიბიათი ეგვებოდნენ ზვენი. ჰქონდა ცივი გათა, უნაზოზარბი ხეები ციკლებებით იზბოდნენ და ბილიკებზე ჩამოხრტილი ქვები უწყსრიგოდ ეყარა

ღამით, მთვარის ამოსვლაზედ, როცა ჯერ ისევ ანგელად, მღვდლის ებოშედ ფიროთებით მოვიდა შეიარაღებული ძაბრის ქუდიანი ეთი ამბანაგით:

— ეთი მანქელაო...

დაიძაბა პირველმა ღრმა აღუღვებით. ეს ეთინა თვალდაღწევიდნელი ხეების იქით ზრბალით გადგარდა. ციტბა ძნით ადრე აქ ოდეს სიჩვეუ. ესლა შემხებელი დაბლები ყვედნ და ცნუიანი. ოდის კარებთან თავი ხელიკივით გმოყო მღვდელმა...

— ჰეი, ჰეი ვინ მქდაბის.

— გენაბენი ჩვენ გველმა...

ოსებას ხმა იცნო მღვდელმა, შეეწინა და ქარებისებრ არ წავიდა, მაგრამ ახალგაზრდები აქეთ მოვიდნენ, მღვდელი დააპატრონა და იმავე ღამეს დედის გინებით ქალაქში წაიყვანეს... მღვდელი ამით შუა ჩამგვარი მოდიოდა მთელ ზახზე და ყველა მანაზზე ბოროტით თავს იყავებდა წაქცევასა...

სოფელში არავინ იცოდა რით აგზნათ ასეთი ქცევა. ეს ამაგი ყველასათვის მოულოდნელი და უჩვეულო ზეობა...

მაგრამ მათქმანდა მალე ამაგი მოვიდა თურმე მღვდელს ჰქონია გეგმაძე ძაბრის ქუდიანი ოსებაზე მოხედინა ძაბრისა. ერო ღამეს ცივად უტრნობი კაცი სინი ტოთხი ყოფილა და განუწყვეტლად ანათებდა ღამეა თათბიდან. ღამის მწყობრს ეცემოდნენ დოჯარბაზე და გულგმბი-ტოხნი იქვე წააღებით ყვედებოდნენ, ისინი საუბრობდნენ დაბალი-შეთაყვად ტრანით და იმავე ღამესე წაყვანდნ—დაღუგალიერებოდა უფრო რბიმი რამოსის შორეულ ფსყერზე სილოსფერი წაბლი კაფობის... იმ უნაბო სტუმარს აქ ერთი პატარა კვა გადუფარებოდა, ფერადებოდა ეს კვა ხორცს მოედებოდა და მთელი ზევი წაყვნი ბიბიათი ჩაცველიდა...

აქ გამოვიდოდა ყოველ დილის ძაბრის ქუდიანი. ხელში წუნებებით და სკწერ ქალაღდით. აქ ჩასადგომი უტრნობი სტუმარი და ვინ იცის არა განზრახვა ჰქონდა მას გულში.

ესლა ქალაქში მღვდელი ფიცდებოდა, რომ მას უნდოდა მხოლოდ გაელახებინა ძაბრის ქუდიანი და მტრი ათაფერი. ტრბის სი უტრნობი კაცი მღვდელმა კიდევაც დაასახლდა მისი პიროვნება, მაგრამ ვერსად იბოვნეს...

სოფელში უჭირდოდა—როგორც გაციო ყველაფერი ეს ნენმა ოსებაზე... ბევრ ხანს დადგოდა, როგორც ღვდენდ ედ ამაგი, სოფლის დედაკაციბი თასანარბად აფარაფრებდნენ და აღმაზრებდნ მას, მაგრამ დაბოლოს მაინც თანდათან ყველაფერი დაეწეყებდა მიეცა.

ზაღვრული მწყობრნი დარბი იდგა და გამ-ჭეირვად ცანი ღვინისფერი მღვდლები გაკყოფდნ:

— ჰეი... ჰეი... ჰეი...

ჩვენ დღევანდელი ლიტერატურის საშუალო თაობის პოეტებს შორის გაღაღატოვებული ტაბიძე, უმეტესად ერთი უფროსი ფიგურაა.

სვედის ჰანგებით, ზოგჯერ უმეცლო სვედის ჰანგებითაც კი, სახეს იყო მისი პირვანდელი ლექსები. თვითმსკრობლების დროინდელი არსებული პირობები მას არ აკმაყოფილებდა, ის ერთი წუთით კი არ ყოფილა მიჯნაში მგზავნი ნურაი გმავთილებით, რაც იყო მანამდე სიამოვნებით. ის ისეთივე შავი იყო, მურაბი, მთელმთელი. მაგრამ პოეტს არ აღშინანდა იმოდენი ძალა და მშენებლობა, რომ მას ბრძოლაში შეზღუდვა და თუმცა ცხოვრების სიღრმეების კედი არ მოუღარა და ფარბაში არ დაუღარა, მაგრამ ირჩია ნაკლები წინააღმდეგობის გზა და ოფერ-გოდებას მისცა თავი.

გალაქტიონ ტაბიძე ჩვენ პოეტობაში ერთი იმწევით პოეტთაგანია, რომლის ყოველი ახალი წიგნი მისი წინააღმდეგობის და მისი გამარჯვების მარცხნებელია და არა უმეცობა და უფრო დაბალი ზარბივით გადამღერება იმისა, რაც ოდესღაც დაუწყებია. გალაქტიონი წიგნიდან-წიგნიდან იზრდება და სულ უფრო ახლო და ახლო მიდის მუშაობა კლასთან, რევოლუციისთან, მებრძოლ პოეტობასთან. მის ზრდას რევოლუციისავე აქვს გზა, ის აქვთ მოემართება და ზრდის პროცესში უფრო მეტად და მეტად ეფუძნება მას.

მისი უცანასკნელი ნაწარმოებები „გობა“, რომელიც ამ რამდენიმე დღის წინა დღეებში გამოვიდა, დიდი მოვლენაა და პოეტის იდეოლოგიური ზრდის საუკეთესო მაჩვენებელია. გალაქტიონი რევოლუციისა და გეოქონი მიმდინარეობს, არა გავს სხვა ჩვენს პოეტებს და აქ ის ძველი მუშაობის და ძველი ნაბიჯით კი არ მოდის, არამედ ლიკვიდაციის უმჯობეს, როგორც თავისი ოფერ-გოდებას, ისე გულმტკიცებით ტაბიძე გრანტირებასაც. ეს გარ. მუშაობა მოხდება, რომ მისი ეპოქის მიმდინარე უფრო ღრმად, თანამიმ გაბედული.

„გობა“ პოემა არ არის, ის სოფლებით არც მთლიან ნაწარმოებს წარმოადგენს. მასში მოცემული ასევე ლექსები ეპიკურ, ეპიკურ სხვადასხვა მომენტებზე, ეპიკურ სოციალისტური დაჯგუფება იდეოლოგიური სახელ-კარზე პოეტის სასახლეოდ უნდა ითქვას, რომ მას მარჯვედ აქვს გამოყენებული ეპიკურ მთავარი და ძლიერი მომენტები.

აი ყოველივე ის, რაც დადებითია ამ ნაწარმოებში. მაგრამ მართლ დადებითი მხარეები არ არის მარჯვედ მის შინაარს. ზოგი რამ უარყოფითიც უნდა ითქვას. უპირველეს ყოვლის უნდა აღინიშნოს, რომ სარეცენზიო ნაწარმოები დელარაკია, სახეობა თქმა და არა კონკრეტული ასახვა ეპიკურ უმეტესად არის მისცლა გეოქონთან, გაგება ეპოქის სულის, მაგრამ პოეტს მთლიან დაუბრუნებულად უფრო ყოველ ეფერებზეა ამ ეპოქის დაბლა პოეტურ სახეობებში

მისი კონკრეტული შინაარსის მხატვრული სახეებით მოცემა. ის ყოველ ხუდას ამ ცხოვრებაში რაღაც გაურკვევლობას. მართალია ახლა პოეტის ამის გამო წუწუნს არ ეძლევა, პირიქით მას ახლა გაგონებად კი არ უნდა „პიანურს და თარის გეოქონს“, პოეტის ახლა ახალი სიკეთებით უნდა შეიქმნეს სახეს“ ამიერიდან პოეტის ბავშვს კი უნდა აღმოხდეს: „უიმედობა, კენსა წუწუნის“.

გ ა ლ ა მ ტ ი რ ნ ტ ა ზ ი ა ე

„დ ე კ ა ნ დ ა ს ი ს ხანას“ ზრდას უნდა ვაგრძელო. მას სცევ არ მიანიჭა საკმაოდ და უფრო შორსაც მიდის. პოეტის წინააღმდეგობა დღეს განხედგონისა და შორიდან ექვრისაც. ასეთი პოეტის „პოეტის დრო გადსულად და მიუხედავ მიანიჭა“, ახლა განხედ დროს კი არა, მასეთ ტალღებთან შედარება საჭირო-გაიძიხის პოეტი.

მაგრამ პოეტის ძველი ნაწარმოები სახეობით განათავსებული მიანიჭ არ არის მას კიდევ წასცდება სიმეტრია ძველი. მას კიდევ გზაღდება ბუნებრივი სოფელი, კიდევ ლაპარაკობს ძველ ჯარის კაცზე, როგორც საბრალე არსებაზე, კიდევ ოცნებებს და ფიქრებს ეძლევა ბედის ბო-მალღებზე! ზოგჯერ კიდევ დამეგონდება და კითხვით იმისი ქვეშ აყენება, აქა-ქა ის თავის გზის სოფიზმით ნაცვლად დაიძინება ფიქრის. ასეთი გადამარდნები, გამწვანდელი ძველის ხარკით, სხვად ბეჭი აქვს.

სარეცენზიო წიგნის კითხვის ხალისს და პოეტის პოეტობის ლექსის წიგნის ნაირსა და ფერს სიმარტელებ ამ მხრე პოეტის პიანური ვირტუოზულად ნიჭს ირწმუნ და ყოველ ახლ გვერდს ასახელებს წინა გვერდთან. პოეტის სახელი ნიჭით უნდა აიხსნას, რომ ერთ წიგნითივე მთელი კითხვითი მუშაობა ლექსით წერის მხრე დასწერა. მისი ლექსი ხან რაყა, კითხვითი მთლიან, ხან ზღაპრით მოდის, ზოგჯერ ანტი, ზოგჯერ ბრაიონი და მეტარით სავსე.

ის აკაცის სიმსუბუქე და რაყაყათ სელათობიდან სტრიქონში იძლევა მთელ ინტელექტუალისა და სოფლის მერტრობის კოლმეტრობას.

წინანდელი თიბის ყანა დაარსა მამაპასიონა შევისა ტრაქტორები ცვლი კვალზე გაიტანა ინტენსივი თუ ზარ განა ცოტა არის გამოცანა სახლი დავება იმისთანა საუბრობდეს ღრუბლებთანა.

ილიასებრი სიღრმეით და სიმბოლით მოცუ-თხრას პოეტი.

ღვინვეს ჯიქის გზის სახელსწონებს ბოროტებს, რესურსებს, რანთადების, რესურსებს, კერა აღვივებს და ასიხიონებს გველავლებს. ისე აქვთ წინააღმდეგობა და სხვა შემდეგ ეფუძნება რეალობის ერთი პოეტის გაბრუნებული ამოხს.

ის მომ არის მომად საბრალე თვალმაცხეტი მონა და ბეჭდური.

ვიწოდებ ლექსის წიგნის ასეთი ნაირსა პოეტის უფიქრის ღრმება, მისი მალ-ლი ნიჭის მარტრობელია და არა ნაკლო.

საერთოდ უნდა ითქვას, რომ ქართულ თანამგზავრულ ლიტერატურაში თავისი დიდი ღირებობა და თვისებით ამისი ფასი გერა არადღებდაწერილია.

აქ გაბედულად და თანამად არის ნათქვამი ის, რასაც სხვები ატრე მოიქცევენ და ატრე გატრეებით ამბობენ. მისი თქმა არ არის დადასტოვებული და პოეტის იღებს ეპოქისას არა მარტო ყველტრულ მშენებლობას, არამედ სიმდელებსაც.

პოეტის რევოლუციის თარიღი აქვს ჩივდმეტი წელი. ჩივდმეტი ორი რევოლუცია იყო-თებრელის და ოტტომბრის. ვინაიდან მას რევოლუცია ზოგად ნაგებით და სხეობა თეგებით აქვს მოცემული, უმჯობესი იქნება უფრო გარკვეული სახეობებით ელაპარაკა.

სისხლიანი კვირის 25 წლის თავი

1905 წ. (22) იანვარი უდიდესი მოვანა რუსეთის მუშათა მოძრაობაში, სისხლ-სამედი მფენი ჯალათების ტყვეობის ზეზუნში დაიდგარდა და ჭკრა ან მარტო ის გულუბრყვილო იმედი (რომელიც კიდე ჰქონდა მუშათა კლასის საერთო ნაწილს), რომელიც მშრომელთა ცხოვრების უკეთესობის პირობების გამოწვევითა იმით, რომ „მამა-მეფემ“ არაფერი იკის შეასაბებ და საკმაო მან გაიკის მის ზღუდვითა პირობების შესაბ და მუშის ყველაფერი გამოწვევითა ამ დღემ სასოწმლოდ დაზარა ჩასკა აგრეთვე იმ მიზნებისათვის მუშათა კლასში, რომელიც ცნობილია „კლანობის“ სახელწოდებით და რომელიც მუშათა კლასს ურჩევდა ბრძოლას მარტოოდენ ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის, პოლიტიკურ უფლებებისათვის ბრძოლაში კი ლიბერალების მოვადობად თვლიდა. ამასთან ერთად 9 იანვრის ამბებმა საბოლოოდ მოუღო ბოლო ე. წ. „სოლიკური სიცილობის“, რომლის საშუალებითაც ყველაზე შორისმდებარე თეთიშკარაშვილის წარმომადგენლებმა სცდომოდნენ მუშათა კლასი ავტოლენობით პოლიტიკური ბრძოლის გზას.

მოკლედ ასევე მოკლულთა გვამები, რომლებიც რამდენიმე დღის განმავლობაში ვეარა პეტერბურგის ქუჩების და მოედნებზე, მკერმეტიველურად ეპეტყვებდა ბუნათა კლასის გაღბრეილი და ჩამორჩენილ ნაწილს, რომ „ამა მელს“ იმ შაჟის მეთაურთა, რომელიც ყველგან და ჩარაგის მას, რომ პოლიტიკური უფლებებისათვის ბრძოლის გარეშე უფლებებელთა მუშათა ბრძოლის ბატონობისაგან განთავისუფლებმა, რომ მეშობის ნამდვილი ხელმძღვანელი არის ანა პოლიტიკური ზეზუნთაგის და გიორგი გაბაია

9 იანვარი 1905 წელი პეტერბურგში სასახლის ქუჩაზე.

ნაწილობა პოლიტიკურ და ნაწილობა მისტიკური რეაგანაცია, არამდე რეველიკონიური სოციალ-დემოკრატია.

9 იანვრის ამბებმა ღრმა გარდატეხა მოაზრება რუსეთის მუშათა კლასის განწყობილებებში და ერთხანად არაყველბრეიად გაზარდა რეველიკონიური სოციალ-დემოკრატის ავტორიტეტი.

ლენინმა, როგორც კი ემგზავიამი მაღალა ცნობებმა სისხლანი კვირის შესახებ, ამ ამბებს რუსეთის რევოლუციის დასაწყისი უწოდა. ჩვენ ვიცით, რომ 9 იანვრის ამბები შეფასება საცხებით გაიმართლა მოვლენათა შემდგომმა განვითარებამ.

მუშათა მასების მოძრაობა, რომელსაც უკან იწეო ზეზუნს, გააბრ ხელმძღვანელობდა, წარმომადგენე „სოლიკური სოციალიზმის“ ერთი მხარე. მართალია, იქ საკრეტ-პეტერბურგის რუს საკარნო-საბარბო მუშათა კრების მოწვევა გაჩვენდა ზეზუნთაგის და მასი აგენ-

ტების მოწაწილეობის გარეშე მოხდა, მაგრამ ახლა უფე უდავით არის დამტყვევბლი, რომ სახალადების მოწვება ზეზუნთაგის ლევეკრებისგეტი და ავტორი დამაზრებითი მომეარბობდა. მოავარი მიზნი, რამაც აიძულა გამოწვილი პოლიციელი ზეზუნთაგის ასარხეი დაგე გაბრისათვის, მდგომარეობდა იმ მარცხში, რომელიც ზეზუნთაგის მიერ მოწაწილობა მუშათა ორგანიზაციებმა განიცადეს ამ დროისათვის: ამ კავშირის ერთის მხრით აღმსაქვად უფუბდნენ თეთი მოწვევებები, რომლებმაც დაინახეს, რომ ზეზუნთაგის მოვტრული პოლიციური ლავაში ვერ აკეცეს მუშებს გაიმთიური მოთხოვნებებისაკენ; მეორე მხრივ თეთი მოწვევების დაინახეს, თუ რას წარმოადგენდ ზეზუნთაგის ორგანიზაციები და დაიწყეს მისგან ჩამოწმობა. გარდა ამისა, პეტერბურგში სოციალ-დემოკრატთა უფე მრავალი წლების განმავლობაში აწარმოებდა რეველიკონიური მუშათაგის და ზეზუნთაგის აგენტიბმა ვერ მოახერხეს იქ პოლიტიკური მუშათა ორგანიზაციების შექმნა. პეტერბურგის მუშები, ყოველ შეხვედრაში მოწინავე მუშათა ის ჯგუფი, რომელიც

ლ შეიქმნეს, რომ მისი დამაზარებლები იმავე ამოცანის ისახადენ, რასაც ზეზუნთაგის ორგანიზაციები: მუშების არდების პოლიტიკური ბრძოლისათვის. „კრებში“ მიზნებს შორის არის: ა) სამუშაოსაკენ თავისუფალი დროის გაზრტება ფხიზად და გიმინეზურად, მათთვის (მეშები-მათის) ნამდვილი სარგებლობით, როგორც სულიერი-მორალური, ისე მატერიალური თვალსაზრისით; ბ) მუშა წყევებს შორის რუსული სოციალური თეთმეანების განმტყველება; გ) მუშებში მათი უფლება-მოვალეობათა შესახებ გონიერული წარმომოზისა და განვითარების თვის ხელის შეწყობა; დ) თეთმეანებმა, რომელიც ხელს შეუწყობს მუშათა შრომის პირობების გაუმჯობესებაში ცნობიერ გაუმჯობესებას.

მაგრამ „კრების“ ორგანიზაციების სურვილის წინააღმდეგ მოხდა პირობები და მისსაგებები პოლიტიკისაგან თითქმის დამოკლებულ თემებზე, ძალუფნებურად აყენებდნენ მუშების წინაშე პოლიტიკურ კითხვებს: თავიანთი ცხოვრებისა და მუშათა პირობების გაუმჯობესება ერთმანეთისათვის ნაოლეულადა მუშებისათვის მათ უფლებებო მდგომარეობისა და მათ მეშებიში უნებლიეთ ერთმანეთთან აკავშირებდა ეკონომიური ღ უფლებების მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის ბრძოლა. სეკუნდარე ეკენების კონსტრუქციბონამ გაქცნობა საშუალებას აძლევდა მუშებს დანახათ, რომ თეთმეანობა-ლობა სელს უზუთავს არა მარტო რუსეთის იმპერიის მშრომელთა, არამდე იგი საერთაშორისო მშრომის როლსაც ასრულებს. ამოცანა „სოლიკური კავშირის“ წყევრებში თანდათან იზრდებოდა პოლიტიკური თეთმეანება, რასაც ხელს უწყ-

ობდა ის გარემოება, რომ მთელი რიგი რეველიკონიური სოციალ-დემოკრატები ენტრეულ მუშათაგის აწარმოებდნენ გაბრის ორგანიზაციის წყევებს შორის, რასაცერველია, არა იმისათვის, რომ ორგანიზაციის წყევებში გაუმჯობესებათ რეველიკონიური სოციალ-დემოკრატის პირობების.

ამრიგად ორგანიზაციების მისწრაფებებს და სურვლებს წინააღმდეგ კავშირის წყევრებ აცდენენ „წვეულ“ პოლიტიკური საკითხები და თავიანთი „შრომის პირობებისა და ცხოვრების გაუმჯობესების მიზნით „კანონიერი“ საშუალების მაგიერ მიმართავენ რეველიკონიურ მეთოდებს.

ცხრა იანვრის ამბების უფუალი მიზეზი შეიქმნა ოთხი მუშის დახოზება პეტროლის ქარაბაში. ზოგიერთების აზრით) ამ მუშების და-

თვითკლერად გაბრის მიერ მოწვევბლი „საკრეტ პეტერბურგის რუს საკარნო-საბარბო“ მუშათა კრება“ გაიხსნა 1904 წ. 11 აპრილს. საკმაო გავენით კრების მიზნებს, რათა ნათ-

*) იმ. ხ. აიხენდრე, „Зубатовщина и пановщина“, გვ. 136.

თბილისი 1904 წ. დეკტემბრში წარმოადგინა მრეწველობის მინისტრის, რომლის მიზანი იყო „გაბონის ორგანიზაციებისადმი მთავრობის წილობის შეტყუება და სპანის შექმნა მუშათა კრიზისის შედეგად მოსახლეობა, რადგან ამ დროისთვის „მუშათა კრიზისი“ — გახდა მისიხანე ძალა, რომლის ზრდას არ შეუძლო მშენი არ გამოიყენებოდა მოწყველვა წყობი. გაბონი შეეცადასაქმე მშვიდობიან გზით მოეცადა, მაგრამ კარბის ადმინისტრაციამ დააკარგო კი არ ისურვა დათხოვნილ მუშების (გაბონის ორგანიზაციის წევრების) უფრო მიღება. 3 იანვარს პეტროლის კაზანმა გაიფეთა, გაფეთქებამ დათხოვნილი მუშების უკან მიიღეს გარდა წამოაყენეს მოთხოვნა დამატებითი მოთხოვნილებები: 8 საათის სამუშაო დღე, შანაკცებისა და კლდის ზედიზედ გათავისწორება და სხვ. პეტროლის კაზანმა ჩქარა მიემხრნენ მოთხოვნას და ფარგა-ქარბების მუშებმა, ექვს იანვრისათვის გაფეთქული იყო უკვე 200 ათასი კაცი.

კრიზები, რომლებიც „გაბონის“ განყოფილებების ინტელიგენცია ეწეობოდა, წარმოიშვა მეფის სასახლესთან თავმოყრის და მეფისაჟივის მუშათა კორპორაციის გაყვანის აზრით. აი აქ მუშებმა სცნესაც გაბონის ცნობილი პეტროლი, რომლის წარმოშობა უფალოდ არ არის დაგაყვანილები 9 იანვრის ამბებთან. გაბონი ჯერ კიდევ ორგანიზაციის შექმნის პირველ დღეებში *) თავის გარშემო შემოკრებილ მუშებს ზუნდოდანდ გაბონიკაბიდან რაღაც პეტროლიც, რომელიც წამოიღებოდა მისი კერძო — მოწყობის პოლიტიკამას. არის ბოიკოტი ცნობილი, რომ გაბონის პეტროლის გადაყვანებმა, საკმის ახალ ვითარებასთან შეგადნობა, აქლ მომარწოლობის იღებოდა რუსეთის „გაბონიზმის“ წარმოადგენი „მუშებმა“). ეს პეტროლი წავითხილ იქნა მუშათა

მრავალრიცხოვან კრებებზე და მოკლე ხანში კრებებში ათას ხელისმწერი დაიგროვა. ექვს კრებაზე, რომ გაბონისა და მისი მომხრეების გააფეთქებულმა დაგაყვანით მრავალი ათასი მუშის მსგეულობის ბელმადანელობა და შეფასების წარდგინი თ პეტროლი, რომელიც გომომიერ მოთხოვნებთან ერთად პოლიტიკურ მოთხოვნილებებსაც შეიცავდნენ, უდგოდა რომლი თანამა რევოლუციონერები განწყობილების საერთო ზრდას რუსეთის მუშებში.

* *

მსგეულობა დანიშნულ იქნა 9 (22) იანვრისათვის. მთავრობა და პეტერბურგის ადმინისტრაციის გაბონმა გააფთხოხილა მსგეულობის შესახებ. გარდა ამისა, გაბონმა წერილი გაუგზავნა ნიკოლოზ II და სთხოვა სასახლის სივანზე გაბონისა პეტროლის მისაღებად. რომ მთავრობამ აცხადება მსგეულობა, ადგილი შესაძლებელია, რომ 9 იანვრის ბოცე-ქუტუბი თავიდან იქნებოდა და აცილებული, ყოველ შემთხვევაში მუშათა მასისათვის მეფის ჯარების თვდასმა არ იქნებოდა მოკლდომილი და მსგეულობი ნაკლები იქნებოდა. მაგრამ მთავრობის თითოეც არ გაუშვია წინასწარ მსგეულობის გაშაშდოდა. მისი სსეფრობა მუშებისათვის სისხლიან აბანის მოწყობა და თავისი გარდნული დემოკლით მოამზადა ის ზაფანგი, რომლის მსგეულობი შეიქმნა მსგეულობის მრავალი ათასი მიწაწილი და ბეგრი უფანაშეული გარეშე ხანში. მთავრობამ ფრებ დააყენა პეტერბურგის და მისი მიდამოების მთელი გაბონიზმი, პოლიცია და ენადაზმურია, რომლებიც წინასწარ იქნენ განაწილებული სტრატეგიულ პუნქტებში. *)

*) ჯარის ნაწილები, რომლებიც მთავრობამ გაიწვია 9 იანვრის სისხლიან აბანის მოსაწყობად, შედეგია: პრიზიზარების პოლიცია — 1 ბატალიონი ლ.-გ. სემინივი, პოლიცია — 4 ბატ., პოლიცის პოლიცია — 4 ბატ., 24-ე გვითი დივიზიის 1/2 ბატ., კავალერია — 2 ესკადრონი,

ბატებით და საგლეხოსო ბატალიონით, გვიარაღებულ მუშებს გაფთხოვნილებდნენ. მუშებმა აუტყვეს მსგეულობის გახზე დაბანაკებლმა ჯარებმა. გამეფდა სპინელი პარკი, გაისმა კალენისა და ბაქშების გულშენაწრად წიგნი-კიცილი. ევრაგელმა თავდასხმამ ერთხანად გადაამტრული გარდატეხა მოახდინა მასათ. ვაჭარა გულბრწყინული იმედით, რომ მათი კორპორაცია გააქრობოდა, კმა-მეფე, აჩვენებოდანდ არ გვაეს მეფეთა — წამოხმობა გაბონმა. მუშათა მასა თავისით მიიხდა, სისხლიანი გაყვანილები წიგნი-კიცილი, რომ მეფე მსგეულობის და მსგეულობის ბანდის მეთაურია, როცა ბანდის პირველმა წევრებმა განვლო, მუშები შეფუდნენ წინააღმდეგობა გაეწიათ ჯარებისათვის. ზოგან საკმე მივიდა ბაროკადების მოწყობამდე და იარაღის მადიზის დარბევამდე.

სალამოსთვის მეფის ჯალადები ეფე ზეიმოდნენ სრულ გაიარაგებულ, ქუჩაში კი ცხრა მოკლულთა გვამები, მოკლულთა რაოდენობა იმდენად დიდი იყო, რომ ვერ მოასწორეს მათი აღება.

ასე დასრულდა მუშათა გულბრწყინული, ჩამოხრჩილი ნაწილის მსგეულობა მეფისთან თავისი კორპორაციის სახმობით. მუშათა ამ ნაწილმა მიიღო თვალსაჩინო გავყვითელი. და ამ ერთი დღის გაყვანილმა მათი პოლიტიკური შეგნება თვალსაჩინოდ აამაღლა.

9 იანვრის ამბების შემდეგ, შეიქმნა ფართო შესაძლებლობა რევოლუციონერული სოციალ-დემოკრატის აგიტაციისათვის. შეიქმნა ნოყფირი ნიადაგი 1905 წ. რევოლუციისათვის.

ი. ჟულაბი.

იზმაილოვის პოლის 4 ბატ., ლ.-გ. მრავალმთა პოლიცია — 1 ბატ., გვართა პოლის 4 ბატ., გვარდის ციხის 1 ბატ., ცხმონაში პოლის 2 ესკადრონი, დონის კანაკია პოლის 4 ასეულის, 24-ე დივიზიის 1 ბატ.

საქუჩაღლეზო გაგოფენა

(მხატვარ მხატარღლეზის სურათთან გაგოფენა).

თბილისში არსებობს ქარველ მთიელთა კლტურული საზოგადოება. თუმცა ეს საზოგადოება ჯერ კიდევ არსებობს მთლიანად ვერ დასრულებია იმ დიდ მოვალეობა, ის, რა მეტიც მას აქვს დატოვებული საბჭოთა საზოგადოებრიობის მოტი, მაგრამ მისი საკმინობა უფრო და უფრო თვალსაჩინო ხდება.

ასეთი საკმინობად უნდა ჩაითვალოს მხატვარ მხატარღლეზის ალბომი, რომელშიც საკმინობის საზოგადოებრიობის მოტი, მაგრამ მისი საკმინობა უფრო და უფრო თვალსაჩინო ხდება.

მართალია ამ სურათების უზრაველდობა ესკიზებში მოცემული. მართალია ისიც, რომ ამ

ესკიზებში ეტნოგრაფიული, რელიგიური და ინტელიგენტური თვისების წარმომადგენელი არის, მაგრამ თემატიკურად გამოდგება წარმომადგენის ახალ სიტუაციაში ქართულ მხატვრობაში. ალბომი ამ სიახლემ შეაშფოთა ქართველ მხატვართა საზოგადოება, რომელმაც თავის დროზე უზრაველად არ მიიღო არაეტიკური ზოგადი გამოდგენის მოსაწყობად. ეს ფაქტი მხედველობაში უნდა იქონიოს ყველამ, ვინც ამ საზოგადოების საკმინობას (ეტიკ უსაქმობის ბ. გ.) იცავს.

შეიძლება გითხვებოდეს, რომ იქნებ წინა ბატარღლეზის ნამუშევრები არ იყო ამის დილის. შეიძლება თვით

მასოგადობის ხელშეწყობისათვის ესე ჭეშ-
რობდა.

მაგრამ ენათა გამოყენება.
თუ გვრდის აუღლით „ლამაზ ბუნების“
იტილის, მწველური განცდების რომანტიკის
და შეგირადებით გამოყენების
მთავარ მასალაზე, უნდა
ვთქვათ, რომ ეს გამოყენება
საფუძვლიანად განსტავებული
ამ 8-9 წლის განმავლობა-
ში მოწყობილ გამოყენებო-
ბადან. მართალია ამ გამო-
ყენებებზე მრავლად იყო ტიპ-
ურებად დასარულული და
გვმოყვებით გაკეთებული
სურათები, მაგრამ თვით
სურათები იყო უაზრო თა-
ნამედროვეობისათვის.

ჩვენს დროში-კი მხო-
ლოდ ისეთი მხატვარი გა-
მართლებდა. რომელიც იტრ-
მისს ახალ საზოგადოე-
ბრიობას და აქტიურად
შეუწყობდა ხელს ახალი კულ-
ტურის აღმშენებლობას.

რომ ეს შესწავლის მხატ-
ვარმა ამისათვის საკმარის
იტრმის მასალა და სიყვარული დაიპყროს
იგი.

მასალის ასეთი გრძნობა ცხადია ამ გამო-
ყენებაც ახასიათებდა, მაგრამ ეს მასალა იყო
შეშლილი ქაღალბის, პირო-
ნული განცდების, კადების
და ყოველივე იმის, რაც
ჩვენს სოციალურ დაქვეითს
არ გავრცედა.

მხატვრობის სურათი-
ბის მასალა-კი შორსაა ყო-
ველივე იმისაგან, რასაც
ჩვენ „ბურჟუაზიულს“ ვე-
წოდებთ.

სურათები და ესკიზები
ასეთი წარწერებით: „მორე-
ბის ჩამოგორება ცხენის-
ჭაღლით“, „სახარო მთა“,
„სისტილის ალუბა“, „მშინდა
ხე“, „ლენინის აჯანყება
მენშევიკების წინააღმდეგ“
„ბურჟუაზიული კულტუ-
რა“, „კლდები სოფლადა“,
„ფილიპე მახარაძე სვანეთ-
ში“, „ლენინის გასაქმე-
ბა“, „ლენინი ლედი სვანე-
თის ბანდიტების წინააღ-
მდეგ“, „სვანეთის აჯანყე-
ბა 1905 წელს“, „ოვად
გარდაცემების მკვლელობა სვანეთის მიერ“,
„ფუთა დაღმკლავების მკვლელობა“, „სალონა
ხაზიარში“, „ოთხი“, განა ეს სრულიად ახა-
ლი თემები არაა, რომელსაც არ შეეხებია არც
ერთი ქართველი მხატვარი თუ ამას დაუმატებთ
საგნების ორიგინალურად დანახვას და მათ გა-

შეცდბის თანამედროვეობისათვის მისაღება ცუთ-
ბიდან, მაშინ ში. მხატვრობისთვის ვერ ვიტყვით
იმას, რასაც ვამბობდით და ვამბობთ თბილი-
სის მხატვრებზე, რომელთა სურათები ისეთ
განცდებულს იქნეს, რომ თითქმის საღვლე დედა-

ფ. მახარაძე „სვანეთში“.

მიწის ჯერლმულში ჭოგლა სარდაფი. ამ
სარდაფში იყო (ან მეტი) წლის წინად შინა-
დგულან ეს მხატვრები და დღეს გამოდიან სო-
ნათლებზე, მათ თითქმის არ უნახავთ, არც განუ-

ნახატი მხატვრობის

ბრძოლა რევოლუციის მტრებთან

დიათ, თუ რად მოხდა ბელადების რევოლუ-
ცია, რად დაიწყო დეკადანსი, რატომ დაიბეო-
ბა ნიკოლოზი, რა საბრძოლო იყო ოქტომბერი, ან
სამოქალაქო ომის საბრძოლვების გრაილი, რას
„კოდექსი“ იქნა ეს მუშები წითელი დროებითი,
რომ დადიან და გაიძახიან: „ბრის მთელა“ გინი!
გამარჯვების მსოფლიო რევოლუციისათვის.

რაც ვერ გაუგებია თბილისის მხატვრებს ის
კარგად შეუთვისებია მთელში შეხანულ ტრენს და
მუგითად მომუშავე ბელადანს იქ, მაშინდა, მხო-
ლოდ უგრძნობია რომ შემოქმედების ფონი უნდა
უნდა იყოს სოციალური ყოფი, რევოლუციის
თავლით დან. ზული.

ეს გამოყენება კიდევ ერთ-
ხელ ამტკიცებს, იმ კემპა-
რიტებას, რომ შემოქმედი
უთოვდ უნდა იყოს მასში,
ცხოვრობდეს მისი ცხოვრ-
ებით და უშუალოდ განიცდი-
დეს მის წარსულს, აწმის
და მომავლის სურვილებს.
ამის გარეშე შემოქმედება
გადამტკიცა ან ესთეტიკურ
სანაზიარად, ან ინდივიდუა-
ლისტურ განცდების იდეო-
სტრატეგიად. არც ერთი და
არც მეორე გამოსადგო
არაა ჩვენი დროისათვის.

მხ. მახარაძის გა-
უყვებობა დიდი საკმე. ზან-
გრძოლივი შრომის შედეგად
ის იძულება ჩვენი ქვეყნის
თბილისისათვის, ლენინ-
მის და სვანეთის სახეს. იგი
მარჯულებდეს უარდას მხა-
ტვრობით ინტელიგენტურ მამაშვილობის ტრა-
დირეფულ თეორიას და „მოთხოვნილია მხატვრობა-
ბის“ გლობალურ კრიმინალიზმს. პირველ რიგში
ადგილს უთმობს მთავარ წარმომადგენელ სოციალურ
ბრძოლებს და ამ მხრივ
ყოველი მისი ესკიზი მოე-
ლი თემმა ცალკე წერილი-
სათვის.

ფიქრით, მხატვარი
ხელს უშვებს სურათების
„გაბრუნებაში“, რაც თი-
რომანიშვილის შემდეგ ცუდ
მიმბამელობად უნდა ჩაი-
თვალოს, და საფუძვლი-
ანად დაუმუშავებს ამ ეს-
კიზებს. თუ რა სიძლიერით
და ორიგინალობით შეუძ-
ლია მხატვარს ამ საქმის
გაკეთება, ამას გვიჩვენებს
სურათი „ფილიპე მახარაძე
სვანეთში“.

ამჟამად ქართველ მხა-
ტვართა წრეებში დიდი
მოხარებაა. ნიქიფორი და
ჯანსაღი ახალგაზრდაობა
თავის ინიციატივებზე „ჩი-
ნიან“ მხატვრების გავლენი-
დან. ალბათ სულ მოკლე

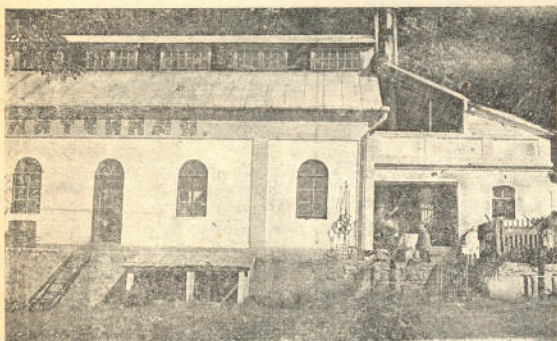
ხანში დაარსდება „რევოლუციონერ-პროლეტ-
ტარულ მხატვართა ასოციაცია. ამ საქმის ერთ-
ერთ პრაქტიკულ დამუშავებ მხატ. მახარაძე-
ზე უნდა ჩაითვალოს.

საქართველოს
მშენებლობა

დაღ ლიახვის ნაპირზე სოფ. ვანელის მდებარეობა, რომლის სიმაღლე უდრის 1400 მეტრს ზღვის ზედაპირიდან. ამ სოფლის მიდამოებში მოიპოვება აუარებელი სამკურნალო მცენარე ბელადონის და დიგიტალიზის. ზეობის ორივე მხარეს აურილია ძვირფასი ზეგების ტყე. მოშორებით მოსხანს რაკის უღელტეხილი.

მუშეოთა ააშენა პირველი მექანიკური თონე, სადაც ცხვება ქართული სურტი.

თბილისში დასრულდა დაქსოვი ქარხანა საბურთალოსზე.

აღსაწეთი სსხელმწიფო მურნეობა „ასირცხა“-ს აქვს დიდი სადნობი და სახელსონო ქარხანა, სადაც მუშავდება ყოველგვარი სამეურნეო იარაღები, სურათზე: ქარხნის შენობა.

ოჭურვეთის სადგურის ახალი შენობა.

ვღუბები ათვალერებენ თბილისის რეგიონალური მუშეუმი.

კომკავშირელები დიდის ენერგიით ემზარებიან სოფლად სარწყავი არხის გაყვანას (ზაშურის რაიონში).

სოფ. საგარეჯოს მოვამაგირებები, ჯომელთაძე პირველ რიგში ზელი მოაწერეს ინდუსტრია-ლინიაციის მესამე სესხს.

მიიღება ხელის მოწერა 1930 წ.

ყოველთვიურ ლიტერატურულ-მხატვრულ და საზოგადოებრივ-
პოლიტიკურ ჟურნალ

„პროლეტარული მწერლობა“-ზე

საქ. პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის ორგანო:

„პროლეტარული მწერლობა“ თავის ირგვლივ აერთიანებს
პროლეტ. მწერლობის საუკეთესო კადრებს.

„პროლეტარული მწერლობა“ ბეჭდავს პროლეტარული ლი-
ტერატურის საუკეთესო ნაწარმოებს, აშუქებს საბჭოთა ქვეყნის პო-
ლიტიკურ და კულტურულ ცხოვრების მნიშვნელოვან მოვლენებს.

„პროლეტარული მწერლობა“ ათავსებს აგრეთვე რევო-
ლიუც. თანამგზავრ მწერლ. საუკეთესო ნაწარმოებებს.

„პროლეტარული მწერლობა“ ფართოდ ადგილს უთმობს
თეატრის, კინოს, მხატვრობის, მუსიკის და საერთოდ ხელოვნების
საკითხებს.

„პროლეტარული მწერლობა“ აშუქებს თანამედროვე ლი-
ტერატურის აქტუალურ საკითხებს.

„პროლეტარული მწერლობა“-ს მთავარი განყოფილებე-
ბია: პოეზია პროზა, დრამატურგია, მიმოხილვები, თანამედროვე
ხელოვნება, კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია.

===== ქ უ რ ნ ა ლ ი ს ჟ ა ნ ი =====

წლიურად — 4 მანეთი, 6 თვით — 2 მანეთი, ცალკე ნომერი 50 კაპიკი

ხელის მოწერა მიიღება: თბილისი, სახელგამი, პერიოდსექტორი, რუსთაველის პროსპექტ. № 22
და აგრეთვე პროვინციებში სახელგამის ყველა მაღაზიებში.